

Revista electronică de resurse educaționale

**EDUCAȚIE, E-LEARNING ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT
MODERN**

**apare lunar pe portalul educațional
expertizasiformare.ro
Numărul lunii Mai 2020**

Revistă electronică de resurse educaționale - “**Educație, E-learning și învățământ modern**”, cu apariție lunară pe **expertizasiformare.ro**

ISSN:

Publicație editată de SC TRAINING CARIERE SRL
Sediu: Str. Veronica Micle, nr.3, Mun. Pașcani, jud. Iași
Tel: 0748.687.407
Fax: 0232.215.493
CUI: 24881382
Site web: www.trainincariere.ro

Redactor șef: Dr. Ec. Sofronia Cristina Antonela
Coordonator revistă: Dr. Ec. Sofronia Petrică Puiu
Redactor coordonator: Sandu Oana

Site web: www.expertizasiformare.ro
Adresă de e-mail: expertizasiformare@gmail.com
Tel: 0757.374.345
Fax: 0232.706.733
URL: <https://expertizasiformare.ro/>

Cuprins

MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL DIN PERSPECTIVA ȘCOLII ÎN SOCIETATE	4
Prof. Anca Ioana Cristina	4
POLITICA ȘCOLARĂ ÎN PRIMII ANI AI REGIMULUI CAROL I. PROIECTE DE REVIZUIRE A LEGII INSTRUCȚIUNII PUBLICE	8
Drd. Popescu Barabaș Cristina Mirela	8
JOCUL LOGICO-MATEMATIC ÎN ACTIVITĂȚILE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	12
Prof. Coroiu Natalia Mirela	12
VOLUNTARIATUL, O NECESITATE A ZILELOR NOASTRE	15
Prof. Creț Stela	15
SĂNĂTATEA, UN DAR DE PREȚ	18
Prof. Elena Gabriela Dascălu	18
COPII CA TINE SUNT ȘI EU	20
Prof. Drăgan Violeta Marioara	20
ACTIVITĂȚI DE TIP OUTDOOR- POSIBILITĂȚI ȘI MODALITĂȚI DE ORGANIZARE CU PREȘCOLARII	24
Prof. Drimbe Monica	24
EGALITATEA DE ȘANSE ÎN EDUCAȚIE – O UTOPIE?	26
Dr. Ec. Antonela Cristina Sofronia	26
APLICAȚII DIDACTICE FOLOSITE ÎN EDUCAȚIE	29
Dr. Ec. Puiu Petrică Sofronia	29
DOBÂNDIREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ ȘI GÂNDIRE CRITICĂ	32
prof. Szabo Georgeta Ramona	32
PRINCIPALII FACTORI PERTURBATORI AI RANADAMENTULUI COMPETIȚIONAL ÎN PROBELE ATLETICE	36
Prof. Tihulcă Constantin	36

MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL DIN PERSPECTIVA ȘCOLII ÎN SOCIETATE

Prof. Anca Ioana Cristina

Școala și comunitatea pot să faciliteze, prin conlucrarea lor stabilă, realizarea unui echilibru între schimbare și continuitate, între specific și global, între împlinirea individuală și exigențele de ordin social. *„Date fiind statutul instituției școlare și competențele specifice ale resurselor umane care lucrează în sistemul de învățământ, rolul de promotor al noilor relații cu întreaga comunitate, revine în mod inerent școlii și oamenilor ei”*. (Rădulescu E. 1998, 25)

În prezent, marea provocare lansată comunităților este de a deveni cât mai incluzive și mai creative posibil. Locuitorii unei comunități trebuie să conlucreze pentru a identifica nevoile comune pe care le au și care sunt lucrurile pe care le prețuiesc cel mai mult. Este esențial ca managementul să fie orientat spre atingerea obiectivelor educaționale, acestea însă trebuie să fie agreate atât de școală cât și de comunitate. Orice instituție de învățământ care ignoră specificul comunității în care își desfășoară activitatea își diminuează drastic șansele de reușită.

Comunitățile trebuie să devină un spațiu pe care să-l reconstruiască și să-l redefinească toți membrii acesteia. Pentru ca parteneriatul școală – comunitate să devină unul activ și cu efecte benefice în dublu sens, este esențial ca școala își asume rolul de instituție comunitară principală, organizație cu inițiative care să dinamizeze și să dezvolte comunitatea respectivă.

„Îmbunătățirea serviciilor unor școli nu este o știință tehnocrată, cât un proces de căutare a celor mai bune căi de inoculare a anumitor valori educaționale în practica anumitor școli.” (Bush T. 2015, 16)

O atenție deosebită trebuie acordată dezvoltării capacității exploratorii, a capacității de a identifica și rezolva probleme, a aptitudinii de analiză a problemelor complexe, și firește dezvoltarea gândirii critice, legată de soluționarea problemelor apărute. Una dintre principalele inovații ale învățământului modern este de a favoriza o învățare axată pe probleme, dedusă din situațiile trăite, autentice. Toate acestea se manifestă în asociere cu o serie de alte capacități- cum ar fi acelea de a lucra cu ceilalți în mod cooperativ și constructiv, de a manifesta deschidere față de lumea înconjurătoare- sau în asociere cu diferite calități umane- cum ar fi: o voință puternică, încrederea în sine, perseverența și responsabilitatea, integrarea socială etc.

În ultimii douăzeci de ani, școala încearcă să-și găsească poziția în comunitatea în care se află și este nevoie de un întreg proces pentru ca ea să devină organizatorul social al unei comunități, în cele mai multe cazuri dispersate și asaltate de tot felul de probleme care sunt toate prioritare. Nu se poate vorbi încă de o legătură constantă între școală și comunitate, blocajele frecvent identificate de profesori, elevi, părinți și reprezentanți ai comunității în diverse întâlniri de lucru fiind:

- neraportarea la un set de valori comune;
- școala nu are o politică specifică în ceea ce privește relația cu comunitatea;

- dezinteresul unor părinți și al instituțiilor comunitare față de activitatea școlii;
- curriculumul prevede puține sugestii de activități care să se deruleze în parteneriat cu întreaga comunitate locală;
- lipsa educației pentru valorile democrației precum și nivelul economic și financiar scăzut al majorității comunităților, în special al celor rurale.

În contextul în care *descentralizarea* sistemului de educație este deja un proces în derulare, este o necesitate ca instituția școlară să aibă relații strânse cu instituții / organizații / membri ai comunității în care își desfășoară activitatea. *Acțiunea comună* în domeniul educației a tuturor factorilor comunitari – profesori, părinți, elevi, autorități, biserica, organizații neguvernamentale, agenți economici etc. este imperios necesară, pentru că:

procesul de descentralizare a educației presupune parteneriatul unui cumul de factori care pot prelua roluri și responsabilități la nivel local;

confrunțați cu o varietate de mesaje oferite de medii diverse, elevii au nevoie de o interpretare unitară, coerentă și echilibrată care poate fi furnizată doar printr-un parteneriat educațional activ; educația oferită în cadrul școlii trebuie împletită cu educația realizată de alți factori sociali care au o influență semnificativă asupra elevilor; contactul permanent al unităților școlare cu diferiți parteneri sociali facilitează racordarea efectivă a școlilor la realitatea societății în care trăim.

Putem afirma că școlile autonome sunt mai eficiente, însă acest aspect depinde în mare măsură de natura și calitatea leadershipului intern și a managementului. Fiecare școală conține un amestec unic de nevoi de învățare, interese, aptitudini și aspirații ale elevilor și doar la nivelul școlii poate fi decisă distribuția optimă a resurselor în vederea obținerii celor mai bune rezultate, date fiind condițiile unice pentru desfășurarea actului instructiv-educativ. În opinia mea, putem vorbi despre un management de success acolo unde climatul școlar este unul pozitiv, personalul școlii, cât și reprezentanții comunității locale fiind implicați în procesul de luare a deciziilor și există o strânsă colaborare.

Direcții de acțiune:

Pentru ca parteneriatul școală – comunitate să devină unul activ și cu efecte benefice în dublu sens, este nevoie ca școala își asume rolul de **instituție comunitară principală**, organizație cu inițiative care să dinamizeze și să dezvolte comunitatea respectivă.

În acest sens, proiectul educațional al școlii trebuie să vizeze câteva direcții importante:

pregătirea tinerilor pentru viața în comunitate și nu numai pentru examenele de final de ciclu de învățământ; educarea copilului ca persoană distinct și unică, formarea viitorului bun cetățean și nu numai transmiterea de cunoștințe; formarea competențelor și abilităților elevilor de a participa la viața comunității; transformarea școlii într-un loc de învățare pentru diferite categorii de membri ai comunității; folosirea persoanelor-resursă din comunitate în cadrul activităților diverse ale școlii; realizarea unei oferte educaționale racordate la piața muncii din comunitate; dezvoltarea unui curriculum la decizia școlii realizat cu implicarea comunității;

colaborarea pe orizontală cu alte școli prin derularea de proiecte comune, împărtășirea de bune practici, diseminarea materialelor obținute.

De asemenea, este nevoie ca școala să inițieze **programe educaționale comunitare** care să urmărească creșterea calității vieții în comunitatea din care face parte. Elevii pot învăța efectuând servicii în beneficiul comunității, ceea ce înseamnă că o parte din programul de școală

(poate fi un curs opțional) este alocat unor activități care să contribuie la binele comunitar. În vederea optimizării legăturii cu întreaga comunitate, școala trebuie să acționeze prin urmare în următoarele direcții:

1. Școala să accentueze, în cadrul unui demers bine proiectat și planificat, **formarea deprinderilor și atitudinilor necesare oricărui bun cetățean.**

2. **Școala trebuie să se deschidă către comunitate** prin acțiuni venite în sprijinul acesteia și în colaborare cu factori comunitari.

3. **Școala trebuie să atragă și să implice parteneri comunitari**, cu interese și aspirații comune, în viața școlii.

Date fiind responsabilitățile care le revin autorităților locale în administrarea unităților școlare, colaborarea dintre școli și respectivele autorități este una de importanță majoră. Chiar dacă în unele comunități autoritățile locale acordă școlilor sprijinul prevăzut de lege, în relația dintre școală și autoritățile locale se constată de multe ori disfuncții și o lipsă de interes care țin în mare parte de:

bariere de comunicare cauzate de lipsa unui exercițiu sau a unei practici în domeniu

mentalități, atitudini și comportamente care blochează colaborarea, atât din partea oamenilor școlii, cât și din partea angajaților structurilor locale de autoritate.

lipsa fondurilor necesare pentru acordarea sprijinului necesar

lipsa unei colaborări constante și susținute

Pentru a optimiza relația cu autoritățile locale, școlile ar trebui să aibă în vedere următoarele aspecte care ar putea îmbunătăți modul în care este percepută școala:

- invitarea și participarea regulată a reprezentanților autorităților locale la întâlniri ale cadrelor didactice, ședințe cu părinții, diferite activități ale școlii;

- participarea la întâlniri ale Consiliului local la care să se discute aspect legate de viața școlii;

- proiectarea și implementarea unor activități educative extracurriculare pe baza parteneriatului dintre școală și autoritățile locale;

- elaborarea unor programe comune cu privire la nevoile de educație din spațiul comunitar;

Cum ar trebui să fie directorii școlii de azi și de mâine? Să învețe că o unitate de învățământ este ca o afacere din care nu ies bani, dar ies cetățeni bine pregătiți, competitivi pe piața muncii? Să gândească pe termen lung și să poată asigura elevilor școlii un viitor dezirabil? Pot fi cu adevărat manageri de vârf? Ce ar trebui să facă pentru a fi în vârful piramidei? Și întrebările pot continua...

Legăturile cu grupurile externe dobândesc o importanță tot mai mare în contextual instituțiilor educaționale în scopul supraviețuirii și prosperității acestora. Putem considera organizațiile educaționale ca pe niște sisteme deschise care vin în întâmpinarea problemelor, răspund nevoilor comunităților și construiesc o imagine pozitivă pentru a atrage noi beneficiari.

Educația este într-un fel o companie condusă de unul sau mai mulți manageri. Date fiind însă finalitățile sistemului de învățământ, complexitatea întregului proces educațional, varietatea și amploarea resurselor implicate și specificitatea produsului final care nu este unul concret și palpabil, managementul educațional are un specific aparte, pronunțat, evidențiat în principal, prin ceea ce teoreticienii numesc componenta umană a procesului și o plasează în centrul și la

baza „companiei educaționale” (Mike Pedler, John Burgoyne și Tom Boydell, 2009, 19). Drept consecință, managementul educațional trebuie să fie într-o mai mare măsură *artă decât știință* (Gherguț A.2007, 34), pentru că nu este numai un serviciu oferit oamenilor (ca subiecți exteriori ai procesului), ci pătrunde în ființa lor internă, provocând o schimbare a ființei lor psiho-intelectuale.

Florica Orțan menționează în cartea sa „Management educațional” faptul că noțiunea de management poate fi bine precizată, dacă se evidențiază faptul că, principalul element al managementului este decizia, eventual restul componentelor pot fi structurate în două grupe: aspecte predecizionale și postdecizionale.”(F.Orțan,2003, pag.15)

Transformările profunde și rapide în plan socio-economic, societatea cunoșterii influențează decisiv educația din foarte multe direcții și planuri. Analizând pertinent relația care există între sistemul de învățământ, educație și societatea cunoșterii, implicit comunitate, trebuie să admitem că școala se dovedește a fi nu numai un rezultat al mondializării, ci și un vector al globalizării. Într-o economie tot mai globalizată, o forță de muncă pregătită și educată este esențială pentru menținerea și creșterea competitivității. Întreaga societate se așteaptă ca instituțiile de învățământ să pregătească cetățeni capabili să lucreze într-un mediu supus unor schimbări rapide și permanente. Tocmai de aceea, consider că liderii și managerii acestor instituții, sunt cei care trebuie să ridice ștacheta standardelor educaționale reușind astfel să promoveze un sistem educațional de calitate reușind astfel să ridice nivelul social al comunităților din care fac parte.

Bibliografie

1. BUSH, TONY, 2015, *Leadership și management educațional- Teorii și practici actuale*, Editura Polirom, Iași
2. GHERGUȚ, ALOIS, 2007, *Management general și strategic în educație- ghid practic*, Editura Polirom, Iași
3. NEGRUȚ-DOBRIDOR, ION., PÂNIȘOARĂ, ION, OVIDIU., 2005, *Ed. Știința învățării*, Collegium Polirom
4. ORȚAN, FLORICA, 2003, „Management educațional”, Editura Universității din Oradea
5. ORȚAN, FLORICA, 2014, *Pedagogie, sinteze și structure logice*, Editura Universității din Oradea
6. RĂDULESCU, ELEONORA, 1998, *Educație pentru succes*, Editura Oscar Print, București

POLITICA ȘCOLARĂ ÎN PRIMII ANI AI REGIMULUI CAROL I. PROIECTE DE REVIZUIRE A LEGII INSTRUCȚIUNII PUBLICE

Drd. Popescu Barabaș Cristina Mirela

Constituția din 1866 schimbă esențial filosofia educației, prevăzând libertatea învățământului și dreptul la educație primară gratuită și obligatorie. „Este meritul Regelui Carol I că în acest proces extrem de dificil și de complex al formării principalelor instituții de educație ale țării, Majestatea sa i-a asociat pe unii dintre cei mai importanți oameni politici și de cultură ai epocii. Astfel, personalitățile vieții politice și culturale care au deținut funcția de ministru al educației/al instrucțiunii publice în timpul domniei lui Carol I au fost T. Maiorescu, D. Sturdza, V. Conta, Take Ionescu, P. Poni, C. Mărzescu, S. Mehedinți și, cu cea mai mare longevitate, Spiru Haret” [1].

Imediat după abdicarea lui Al. I. Cuza, conducerea Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice a fost preluată de un fruntaș liberal radical, C.A. Rosetti[2], care a acționat hotărât în direcția aplicării legii.

Măsurile de organizare a învățământului vizau prioritar obligativitatea învățământului primar, iar pentru realizarea acestui principiu, ministrul lansează circulare adresate primarilor, cerându-le deschiderea de școli[3], dar și marilor proprietari, solicitându-le sprijin material pentru școli[4].

Ministrul identifica drept piedici în aplicarea acestui principiu lacunele legii în ceea ce privește pregătirea învățătorilor, iar pentru înlăturarea lor ministrul propune ca în orașele unde existau mai multe școli primare, una să fie transformată în Școală Normală. Totodată, cerea o reală publicitate la nivel local a prevederilor legale privind obligativitatea.

C.A. Rosetti a fost și autorul unor proiecte de legi menite să contribuie la progresul învățământului românesc[5]. Dorind înlăturarea „arbitrariului și nepotismului” în accesul la funcții publice, el propune un proiect de lege prin care condiționa aceste numiri de absolvirea unor studii corespunzătoare. Un al doilea proiect se referea la gradațiile cadrelor didactice, și diversificarea salarizarea în funcție de vechime. Însă, în condițiile în care autorul lor a părăsit conducerea ministerului în jumătate de an, ambele proiecte au fost abandonate.

Lui C. A. Rosetti i-a succedat la conducerea ministerului o altă personalitate remarcabilă a vremii, conservatorul Ion Strat, un economist și profesor universitar moldovean, rector al Universității din Iași. Dar, conducerea ministerului de către Strat va aduce nu numai mari decepții oamenilor școlii ci și cele mai furtunoase dezbateri privind învățământul în Parlament[6]. Și acest ministru își face cunoscută intenția de a revizui legea abia intrată în vigoare dar nici acest proiect nu va ajunge în discuția corpului legiuitor, fiind discreditat în discuțiile din cadrul dezbaterilor bugetare. Imputând legii din 1864 mai ales faptul că „nu a trecut prin aprobarea corpurilor legiuitoare” [7] (de fapt fusese dezbătută sumar, așa cum am arătat anterior), el consideră inutilă crearea Consiliului general al instrucțiunii publice, identificându-l drept principalul obstacol în calea reformei și o cheltuială inutilă din partea statului. Fiind o instituție care de multe ori și-a arătat intransigența în opiniile proprii, Consiliul General a fost ținta mai multor încercări de desființare sau de modificare a atribuțiilor lui, lansate și de unii dintre succesorii lui Ion Strat.

Prin proiectul propriu, Strat propunea nu doar desființarea acestui organ dar și alte modificări: obiectele de studiu ale diverselor ramuri ale învățământului, dintre care unele erau catalogate ca „inutile”, reglementările privind drepturile și îndatoririle profesorilor, considerate echivoce, etc.

După Ion Strat, mai mulți miniștri[8] au ocupat acest portofoliu pentru scurtă vreme, până la Christian Tell, mulți dintre ei neavând timpul necesar pentru a influența semnificativ ministerul condus.

În timpul primei mari guvernări conservatoare (1871-1876) Ministerul Cultelor și a Instrucțiunii Publice a fost condus de două personalități ale istoriei noastre, Christian Tell (1871-1874) și Titu Maiorescu (1874-1876).

Christian Tell are în vedere nu doar îmbunătățirea legii învățământului, ci tinde spre o schimbare radicală, care să corijeze defectele constatate în anii de aplicare și unele dispoziții pe care autorul proiectului le considera inutile. Principala modificare era desființarea Consiliului general al instrucțiunii, văzut ca o adevărată piedică în calea bunului mers al învățământului, pe care de altfel, ministrul nici nu îl mai convoacă în timpul în care conduce ministerul. O altă modificare era crearea unui organ consultativ, Consiliul superior al instrucțiunii publice, care să înlocuiască Consiliul permanent. Alte modificări vizau reorganizarea seminariilor, salarizarea corpului didactic și admiterea compatibilității de funcții pentru profesori, reglementarea organelor de inspecție, ș.a.

Ca și proiectul lui Ion Strat, proiectul inițiat de Christian Tell a stârnit reacții multiple cu prilejul discutării legilor bugetului, încă înainte de a ajunge propriu-zis în dezbaterile Parlamentului. Având unele prevederi de apreciat, altele discutabile, proiectul, chiar dacă nu a depășit acest stadiu, nefiind niciodată votat, a marcat o evoluție în politica școlară. Chiar dacă unele soluții oferite de ministrul Christian Tell nu erau cele mai bune (desființarea Consiliului General, ocuparea cu preoți a posturilor de învățători) au avut meritul de a incita dezbateri aprinse. Unul dintre cei mai combativi critici ai ministrului Tell a fost cunoscutul critic literar Titu Maiorescu, adept declarat al separării totale a școlii de politică, care a atacat vehement ideea preoților-învățători, arătând că însăși forma de stat adoptată în România în 1866-monarhia constituțională- impunea existența unui învățământ laic. Susținător al dezvoltării învățământului primar rural și arătând o constantă preocupare pentru școlile românești din Brașov, Titu Maiorescu îi va succeda la conducerea ministerului lui Christian Tell, continuându-i, oarecum, efortul de reorganizare a învățământului românesc.

La 7 aprilie 1874, în guvernul conservator condus de Lascăr Catargiu, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice este preluat de Titu Maiorescu[9], primul dintre parlamentarii „Junimii” care ajunge ministru. Candidând pe listele conservatoare, junimiștii s-au alăturat practic acestui partid, de altfel, toată ideologia junimistă era antiliberală, deci implicit, filoconservatoare. [10]

Încă din 1870 acesta avea întocmită ciorna unui proiect, numit „reforma învățământului și gânduri despre administrație”, care „conținea 23 de puncte, dintre care 11 începeau cu –să desființez-”[11]. Atât de multe interdicții și intenții de desființare apar în acest proiect, încât, Th. Rosetti, amic al lui T. Maiorescu, apreciază că acesta „ar fi foarte la locul lui într-un stat absolutist, fiindcă ar fi avut energia fără scrupule de a realiza reforma învățământului” [12]. Câțiva ani mai târziu, pregătește un proiect de lege care să acopere imperfecțiunile legii de la 1864, proiect care viza dezvoltarea școlilor primare, a învățământului secundar de profil real, a pregătirii profesionale a cadrelor didactice. Subliniind neajunsurile legii anterioare, Maiorescu arată care sunt principalele linii ale reformei pe care o propune: pregătirea învățătorilor prin școli normale anume destinate lor și o orientare mai mare spre latura practică a învățământului și spre disciplinele de profil real, pentru a ajuta dezvoltarea economică a țării.

În ședința din 21 ianuarie 1876, proiectul intră în dezbaterile Adunării Deputaților. Expunerea de motive este prezentată de raportorul Gheorghe Exarhu, care, enunțând principiul ce stătea la baza reformei propuse, face trimiteri la cunoscuta teorie maioresciană a formelor fără fond, subliniind că: „orice lege este cu atât mai bună cu cât este mai mult întocmită după trebuințele țării în care se face și că nici o lege străină nu se poate aplica într-un stat fără a cauza o perturbare în dezvoltarea lui normală” [13]. Se arată că în pofida prevederilor legale privind obligativitatea învățământului primar, după nouă ani de la intrarea în vigoare a legii acest

principiu nu se aplică. O cauză generatoare a acestei situații este identificată a fi lipsa învățătorilor calificați, de aceea proiectul propune organizarea școlilor normale. Proiectul propune o situație de compromis în aplicarea principiului obligativității „numai acolo unde există școli primare” [14], menționând că, în viitor, urma a se înființa școli în fiecare comună. În ceea ce privește învățământul secundar, proiectul propunea transformarea ciclului inferior al liceului în gimnaziu de profil real, unde se studiau discipline exacte și se punea accent pe practică. Se preconiza desființarea internatelor de pe lângă licee, mai puțin cele ale școlilor normale[15].

Cuprinzând în total 362 de articole, proiectul avea prevederi ce arătau un evident progres față de legea în vigoare la acel moment: statutul cadrelor didactice, organizarea inspecțiilor, interzicerea pedepselor corporale aplicate elevilor[16].

Intrat în dezbateri imediat după prezentare, proiectul este supus unor analize critice de către liberalul Aristide Pascal, profesor la facultatea de drept. Acesta aprecia că aplicarea prevederilor privind obligativitatea „numai acolo unde există școli” ca fiind un regres față de legea din 1864 iar desființarea internatelor ca fiind o măsură hazardată. Afirmă că modificarea legii nu este cerută de o nevoie reală ci este doar un interes personal al ministrului, care urmărește de fapt destituirea unor profesori ce-i sunt adversari politici[17]. În același spirit proiectul este combătut de George Meitani[18], Gheorghe Mihăilescu, Vasile Boierescu, Cezar Bolliac, cel din urmă insistând pe ideea unei școli în fiecare sat, abecedar și sistem de ortografie unice.

Proiectul a fost susținut de Theodor Rosetti, ministrul Lucrărilor Publice, de Gh. Lahovari, care arată că legea din 1864 s-a făcut fără a ține cont „nici de mijloacele de care dispunea țara, nici de trebuințele ei” [19], și de Ion Strat, care apreciază că este necesară o nouă orientare a învățământului, „aceea de a pune în locul omului care nu se poate hrăni cu latina și greaca pe omul care să poată trăi și afară din bugetul statului” [20].

O oarecare tensiune au produs discuțiile legate de Consiliul General al Instrucțiunii, pe care proiectul nu îl desființa dar îl reducea la un organism cu rol consultativ. Însă, în data de 28 ianuarie 1876, în urma unei interpelări în Senat referitoare la legalitatea desființării unor catedre din învățământul superior, Titu Maiorescu primește vot de blam și își dă demisia. Succesorul său, P.P. Carp, preia proiectul lui Maiorescu și încearcă să îl readucă în dezbateri. Într-o atmosferă deosebit de ostilă lui Carp și Maiorescu, la 21 februarie 1876 dezbaterile asupra proiectului erau sistate iar în aprilie proiectul era retras de noul ministru, Alexandru Orescu[21]. Încercarea sa de reformă eșuase. Poate singura lui realizare pentru învățământul românesc din poziția de ministru a fost mărirea subvențiilor acordate școlilor românești din Brașov, fără îndoială, mult mai modest decât îl îndreptățea competența lui de om al școlii.

Adoptarea acestui proiect, poate unul dintre cele mai importante proiecte de reformă, nu a fost posibilă în primul rând datorită atmosferei politice existente la sfârșitul îndelungatei guvernări conservatoare, dar însuși eșecul lui a arătat necesitatea angajării factorilor politici responsabili ai țării în rezolvarea problemelor învățământului.

Bibliografie

[1]Mircea Dumitru, *Carol I și reformele educației naționale*, pg 3, disponibil la <https://acad.ro/com2014/doc/d1006-sesiuneCarol/profMirceaDumitru.pdf>, accesat în data de 19.11.2019

[2] Nicolae Isar, Cristina Gudin, *Din istoria politicii școlare românești. Problemele învățământului în dezbaterile Parlamentului (1864-1899)*, Editura Universității din București, 2004, p. 46.

[3] Monitorul Oficial nr. 77 din 9/21 aprilie 1866, p.342.

[4] Monitorul Oficial nr. 79 din 12/24 aprilie 1866, p.349-350.

[5] Nicolae Isar, Cristina Gudin, *op.cit.*, p. 49.

[6] Este vorba despre dezbaterile privind proiectul de buget, când, în contextul crizei economice în care România intrase la începutul anului 1866, ministrul propune drastice reduceri ale bugetului ministerului pe care îl conducea.

[7]Nicolae Isar, Cristina Gudin, *op.cit.*, p. 56.

[⁸] Ministerul a fost condus de Dimitrie Brătianu (1 martie 1867-19 august 1867), Dimitrie Gusti (august 1867-noiembrie 1868), Al. Crețescu (noiembrie 1868-decembrie 1869), Gh. Mârzescu (decembrie 1869-aprilie 1870), P.P. Carp (mai 1870-decembrie 1870), N. Gr. Racoviță (decembrie 1870-martie 1871)

[⁹] Nicolae Isar, Cristina Gudin, *op. cit.*, p.84.

[¹⁰] Zigu Ornea, *Viața lui Titu Maiorescu*, ediția a II a, revăzută și corectată, București, Editura Du Style, vol. I, p. 258.

[¹¹] *Ibidem*, p. 245.

[¹²] *Ibidem*, p. 246.

[¹³] *Ibidem*, p.87.

[¹⁴] *Ibidem*, p.88.

[¹⁵] Titu Maiorescu, *Discursuri parlamentare*, vol.I (1886-1876), București, Editura Albatros, 2001, p.399.

[¹⁶] Nicolae Isar, Cristina Gudin, *op. cit.*, p.88-89.

[¹⁷] Monitorul Oficial nr. 21, ședința din 21 ianuarie 1876, p.5.

[¹⁸] George Meitani a fost licențiat în drept, procuror la Curtea de Apel București, ziarist și poet, ocupând funcții de senator și deputat.

[¹⁹] Nicolae Isar, Cristina Gudin, *op. cit.*, p.94.

[²⁰] *Ibidem*.

[²¹] *Ibidem*, p.97.

Monitorul Oficial nr. 21, din 21 ianuarie 1876.

Monitorul Oficial nr. 77, din 9/21 aprilie 1866.

Monitorul Oficial nr. 79, din 12/24 aprilie 1866.

Nicolae Isar, Cristina Gudin, *Din istoria politicii școlare românești. Problemele învățământului în dezbaterile Parlamentului (1864-1899)*, Editura Universității din București, 2004.

Titu Maiorescu, *Discursuri parlamentare*, vol.I (1886-1876), București, Editura Albatros, 2001.

Zigu Ornea, *Viața lui Titu Maiorescu*, ediția a II a, revăzută și corectată, București, Editura Du Style, 1997, vol. I. <https://acad.ro/com>.

JOCUL LOGICO-MATEMATIC ÎN ACTIVITĂȚILE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. Coroiu Natalia Mirela

Activitățile matematice au un rol deosebit în cadrul învățământului preșcolar, care are scopul de a contribui la formarea personalității copiilor în vârstă de la 3 la 6 ani. Ele vizează stimularea dezvoltării intelectuale a preșcolarilor, contribuie la trecerea treptată de la gândirea concret – intuitivă la gândirea abstractă, pregătind copiii pentru înțelegerea și însușirea matematicii în clasa a-I-a. **E. Bernard**, consideră că, „*la intrarea în școală, personalitatea copiilor trebuie să se caracterizeze prin: maturitate fizică – rezistență la efort ; maturitate mentală – capacitatea de analiză și planificare*”, înțelegerea normei, a regulii, a cantităților; maturitate volitivă – capacitatea de autoreglare, de a-și inhiba impulsurile și de a-și regla trebuințele ; maturitate socială – trebuința de apartenență la grup, conduita socială adecvată în grup; maturitate morală – sentimentul datoriei și al responsabilității, conștiința sarcinii ; maturitate pentru muncă – capacitatea de concentrare, atenția și perseverența, trebuința de performanță. *Achiziționarea unor capacități și abilități intelectuale, care să-i înlesnească munca de învățare, îl face pe copil apt pentru școală și nu însușirea unui volum mare de cunoștințe.* Pe lângă un volum corespunzător de reprezentări asupra mediului înconjurător, copilul trebuie să posede, la intrarea în școală operații intelectuale necesare actului de cunoaștere. Numeroase jocuri logice organizează procesul percepției analitico – sintetice a însușirilor caracteristice ale obiectelor. Astfel, în desfășurarea jocurilor copiii analizează obiectele, diferențiază corect culorile și mărimile acestora. Înainte de a stabili contactul cu trusa, copiii trebuie să cunoască în mod nemijlocit obiecte din mediul înconjurător: animale, fructe, obiecte de mobilier, obiecte de uz personal, jucării etc., la toate activitățile destinate mediului ambiant, ca și în primele activități cu conținut matematic, copilul trebuie ajutat să-și sistematizeze observațiile în sensul de a distinge mărimea, culoarea, forma obiectelor, pozițiile lor spațiale relative. Acestea se realizează cu ajutorul jocurilor libere de construcție. Percepția spațiului se dezvoltă mai ales prin jocurile prin care preșcolarul așază laolaltă figurile, sau construiește ceva anume. Pe această cale se familiarizează cu raporturile spațiale dintre ele: sus-jos, în față-în spate, aproape-departe, stânga-dreapta.

Dacă preșcolarii exprimă mai ușor mărimea relativă (întinderea suprafață) a obiectelor (plate) precum și culorile acestora, forma e mai greu de exprimat, întrucât termenii folosiți (pătrat, triunghi, dreptunghi) intră pentru prima dată în vocabularul copilului. De îndată ce copiii au căpătat o inițiere, chiar sumară, asupra formelor, mărimii și culorilor mai importante, ei pot primi trusele pentru a-și desfășura unele activități la liberă alegere. Prin aceste jocuri sunt cultivate abilitățile pentru mărimea pieselor, capacitatea de percepție pentru distingerea atributelor, se formează primele deprinderi de activitate desfășurată în colectiv. Cercetările în domeniul formării reprezentărilor matematice la preșcolari, câștigă în ultima vreme tot mai multă importanță, devin mai rigurose fundamentate din punct de vedere științific. Aceasta deoarece reprezentările matematice constituie baza intuitiv concretă a noțiunilor matematice și a operațiilor logico-matematice ce se dezvoltă succesiv în operațiile gândirii și inteligenței preșcolarului și apoi a școlarului.

În **jocul „Găsește o piesă de aceeași formă”**, copiii își formează reprezentările despre figurile geometrice, învățând să deosebească formele: cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi. Comparând obiectele după diferitele lor însușiri, copilul învață să cunoască dimensiunile de mărime și grosime.

Jocul „Săculețul fermecat” le dă copiilor posibilitatea să descopere forma, mărimea și grosimea piesei numai prin simțul tactil ; culoarea poate fi doar ghicită sau spusă prin

scoaterea piesei din săculeț. Treptat însă, li se oferă procedee și pentru deducerea ei în anumite situații.

În procesul formării reprezentărilor matematice, copiii își exersează vorbirea, își însușesc o terminologie adecvată, își dezvoltă vocabularul matematic. Ei se obișnuiesc să exprime corect și cu ușurință ceea ce gândesc și rezolvă practic, să stabilească o legătură firească între cuvânt și semnificația sa. Copilul își exprimă gândurile și sentimentele cu ajutorul cuvintelor, deci el trebuie antrenat să le folosească pentru a-i forma deprinderi corecte de gândire și de limbaj.

Jocurile logico-matematice, și-au dovedit valoarea educativă deosebită asupra dezvoltării gândirii corecte, evaluate a imaginației. La această vârstă gândirea copiilor se ridică treptat de la forme intuitiv-acționale senzomotorii, la forme intuitiv-imaginative și verbale. Dezvoltându-le copiilor gândirea logică, ei fiind puși în situația de a căuta soluții și de a verbaliza acțiunile îndeplinite, ele contribuie la realizarea aspectului formativ al activităților matematice. Prin aceste jocuri se dezvoltă potențialul intelectual și acțional-creator al preșcolarilor, spiritul de observație, unele calități ale gândirii, capacitatea de analiză, sinteza, comparația, abstractizarea și generalizarea. Prin joc copiii învață cu plăcere elementele de logică matematică.

„Jocul celor două cercuri”, în care copiii trebuie să plaseze în interiorul a două cercuri secante mulțimea de piese geometrice cu o proprietate caracteristică dată, astfel ca în intersecție să apară toate elementele comune celor două mulțimi, pune în fața copiilor probleme de analiză, comparație, abstractizare.

Jocurile în care copilul este pus să grupeze obiectele după trăsăturile caracteristice dezvoltă operația de comparare. Pentru a le grupa, copilul le compară, desprinde notele lor comune și diferite, după care le clasifică în diferite categorii. Această clasificare nu este posibilă fără generalizare, astfel încât atunci când așază obiecte diferite în grupe, copilul trebuie să generalizeze notele comune și esențiale ale acestora și să le integreze într-o noțiune generalizatoare („piese mari”, „dreptunghiuri”, „piese roșii”).

Jocul "Te rog să-mi dai" urmărește nu numai sesizarea complementarei unei mulțimi, determinarea atributelor unor piese folosind deducția logică, negația și conjuncția ci și obișnuirea copiilor de a folosi principii ale judecății logice: „O piesă nu poate fi simultan în ambele echipe” (contradicția) ; „Ea se află la noi sau la echipa adversă, o altă posibilitate nu există” (terțul exclus).

Inițiativa și inventivitatea, sunt trăsături psihice cultivate de jocuri prin conținutul și modul lor de organizare. Fiind pus în fața unei situații, copilul nu adoptă o atitudine contemplativă ci reflectează asupra ei, își imaginează singur diferite variante posibile de rezolvare, își confruntă părerile proprii cu cele ale colegilor, acționează, rectifică eventuale erori. Îi învață pe copii nu numai să rezolve probleme, ci și să le compună și să verifice singuri soluțiile prin faptul că uneori, rezolvarea poate fi găsită pe mai multe căi ceea ce-l determină pe copil să studieze diversele variante, să opteze pentru una sau alta, motivând alegerea făcută prin avantajele pe care le oferă ea în comparație cu celelalte. Pentru a ilustra atributele pieselor sau negațiile acestora sunt utilizate simboluri care constituie un pas pregătitor pentru înțelegerea citirii și scrierii, un sprijin prețios în combaterea memorării mecanice. *Rezolvarea sarcinilor de către copii contribuie la educarea atenției voluntare, la coordonarea mișcărilor mâinilor de către analizatorul vizual și auditiv, a interesului pentru activitate. Formarea deprinderilor de muncă independentă are la bază activitatea individuală cu mulțimile de obiecte și fișele individuale.*

Pe măsură ce copilul devine stăpân pe aceste jocuri, el este în stare să acționeze și în mod independent, activitate de mare importanță în pregătirea pentru școală, unde începe munca intelectuală independentă. Un mijloc eficient pentru realizarea educației morale, dezvoltarea stăpânirii de sine, a autocontrolului, a spiritului de inițiativă, a disciplinei conștiente,

perseverenței și sociabilității, trăsături de caracter și voinței îl reprezintă aceste jocuri logice. Organizarea echipelor permite copiilor să se obișnuiască cu cerința de a munci în colectiv, de a cultiva relații interpersonale corecte între copii, cu organizarea schimbului de experiență ; în cadrul echipelor trebuie antrenați și cei mai timizi. Astfel se formează spiritul de echipă, fiecare copil luptând pentru câștigarea competiției de către echipa sa. Educatoarea are rol de organizator, de îndrumător, de arbitru imparțial. **În cadrul jocului logic trebuie subliniată însemnătatea însușirii și respectării regulii de joc** ceea ce-i conferă un preponderent rol formativ educând la copii, simțul de răspundere și onestitate. Copiii devin conștienți că nesocotirea regulilor de joc are uneori consecințe grave: trenul poate deraia, construcțiile se pot dărâma etc., de aceea nerespectarea lor are drept consecință sistarea jocului. Astfel, bibliotecara nu împrumută decât cărțile care sunt denumite corect și complet, constructorii refuză să ridice case care nu respectă regulile date.

J. Piaget observă că acceptarea și respectarea regulilor, determină pe copil să participe la efortul comun al grupului din care face parte. În jocul logic colectiv copiii învață să se ajute unii pe alții, să se bucure de succesele colegilor lor, să aprecieze și să recunoască nepărtinitor reușitele altora. **Fiind o activitate colectivă, jocul logico-matematic**, învață copiii „A B C”-ul comportării civilizate, deoarece întrebuințează expresii ca „vă rog”, „nu vă supărați”, „vă mulțumesc”. Repetarea și respectarea acestor expresii în cadrul regulilor de joc sunt pe cât de necesare pe atât de utile. **Jocul „Biblioteca”** urmărește consolidarea cunoștințelor referitoare la descrierea unei piese prin cele patru atribute ale sale și totodată formarea unor deprinderi de comportare civilizată. Copiii se adresează bibliotecarei: „Bună ziua, vă rog să-mi dațimulțumesc”. Deci, influența jocului logic asupra comportării copilului în colectiv, asupra disciplinei, asupra caracterului și a voinței este permanentă, directă și de o mare intensitate, ceea ce îi mărește considerabil valoarea educativă.

Ținând cont de cele enumerate mai sus, jocul logic ocupă un loc important în programa grădiniței deoarece exercită o influență multilaterală asupra dezvoltării psihice a copilului, aducând un spor de eficiență în pregătirea acestuia pentru școală.

Bibliografie

1. Beraru, Georgeta, Neagu, Mihaela, 1995, *Activități matematice în grădiniță – îndrumar metodologic*, Editura AS'S;
2. Dăscălescu, L., Giugiuman, A., Lupu, G., 1991, *Jocul didactic matematic, rolul lui în activitățile formative*, Revista învățământului preșcolar, Nr.2-3/1991, București;
3. Iftime, Gheorghe, 1979, *Jocuri logice pentru preșcolari și școlarii mici*, Editura didactică și pedagogică, București;
4. Popescu-Neveanu, Paul, 1999, *Natura jocului și eficiența lui*, în Copilul și jocul, Revistă de pedagogie, București, pp 5-8.

VOLUNTARIATUL, O NECESITATE A ZILELOR NOASTRE

Prof. Creț Stela

Voluntariatul reprezintă un element esențial al tuturor societăților. Voluntariatul transformă în acțiune declarația Națiunilor Unite conform căreia "Noi, oamenii avem puterea de a schimba lumea."

Voluntariatul se naște în inima fiecăruia, nu în vreun statut de organizație sau în discuții mediatizate.

Am învățat că ingredientele principale în acțiunile de voluntariat nu sunt nici banii, nici numărul de oameni implicați, ci pasiunea și dăruirea cu care cei ce vor să dăruiască din timpul lor, vor să-și pună în valoare abilitățile și cunoștințele lor, fără să aștepte nimic în schimb.

Am învățat că bătrânețea și singurătatea nu sunt niste stigmate, sunt momente din viață dar pentru unii sunt ca o nedreaptă condamnare, pentru ca nimeni nu merită să sufere atât de mult.

Am învățat că nimic nu se compară cu zâmbetele de pe chipurile unor copii cu care viața a fost mai dură, care s-au născut în niște zone mai defavorizate sau care sunt bolnavi, fără să aibă nici o vină.

Oamenii sunt la fel de buni, copiii la fel de frumoși și inteligenți, fie că sunt sănătoși sau nu.

Văzând o latură atât de întunecată a vieții, am început să-i apreciez mult mai mult pe cei din jurul meu, să fiu recunoscătoare pentru tot ce am și să încerc să le aduc speranță acestor oameni care au dreptul să zâmbească, să viseze, să fie fericiți.

AVANTAJELE VOLUNTARIATULUI :

Voluntariatul este o forță creativă care:

- construiește comunități sănătoase și puternice care respectă determinarea tuturor persoanelor;
- învață persoanele să își exercite drepturile ca ființe umane și astfel să-și amelioreze viețile;
- ajută la soluționarea problemelor sociale, culturale și a celor legate de mediu;
- construiește o societate mai umană și mai dreaptă prin colaborarea la nivel mondial.
- prin voluntariat puteți determina o schimbare la nivelul comunității;
- participând la un program de voluntariat ai oportunitatea de a ieși din preocupările zilnice;
- poți simți ca ai o contribuție directă la o realitate care este dincolo de problemele și interesele tale particulare și că ești parte dintr-un efort general îndreptat înspre binele societății.
- voluntariatul le permite copiilor să comunice și să se cunoască între ei, le întăresc sentimentul de camaraderie și îi ajută să lucreze mai bine în echipă.

ACTIVITĂȚI DE VOLUNTARIAT DERULATE CU PREȘCOLARII

Noi, educatoarele avem rolul de a forma copiilor gustul pentru activități care să le facă bine din punct de vedere sufletească și de pe urma cărora să beneficieze și alții. Puțini oameni mai știu să ofere bunătate celor din jur. Pentru a avea o viață frumoasă trebuie să porți în suflet câteva valori: iubirea, respectul, credința, bunătatea. Fără ele nu există nimic. Un proverb albanez spune: "De la omul bun niciodată nu vezi rele". Dacă fiecare dintre noi am face cât de puțin pentru schimbare, într-adevăr lumea ar fi mai bună, există pe lume persoane în situații dificile care sunt mult mai optimiste, iubitoare și mai vesele decât noi. Să nu-i respingem pe cei care nu sunt ca noi, dimpotrivă să încercăm să-i înțelegem și să învățăm ceva de la ei, mai ales de la copii.

Cred în puterea fiecărei acțiuni de voluntariat , oricât de mică ar fi, de a schimba ceva în comunitate și mai ales de a-i inspira pe cei din jur să se implice și ei.

De aceea am inițiat în acest an școlar proiectul educațional "SUFLET LÂNGĂ SUFLET" ce cuprinde mai multe acțiuni de voluntariat ce au fost popularizate în rândul preșcolarilor și a comunității.

GRUPURI TINTĂ :

- persoane defavorizate din Centrele de Asistență Socială;
- bătrânii din Căminele pentru persoane vârstnice ;
- copiii ai străzii, copii din zone defavorizate.

CINE SE POATE IMPLICA ÎN ACȚIUNI DE VOLUNTARIAT?

Cu toții avem cel puțin un lucru la care ne pricepem suficient de bine, cu toții avem cel puțin o abilitate, pricepere sau un talent pe care sa îl putem pune în folosul unei persoane care are nevoie de ajutor, în folosul străzii, al cartierului sau al orașului în care trăim sau în folosul comunității în general.

Dacă ești tânăr îți creezi comunitatea în care să îți faci plăcere să trăiești încă zeci de ani. Faci ceva util cu preaplinul sufletesc și energia specifică vârstei. Si nu în ultimul rând, îți faci noi prieteni.

Dacă te afli la vârsta a doua sau a treia ai posibilitatea să nu lași să se piardă o experiență de o viață, să umpli golul, lăsat de plecarea copiilor, de pierderea celor din jur. Este o oportunitate de a-ți regăsi mândria și satisfacția de a fi util.

Poți demonstra că a fi matur sau vârstnic nu înseamnă a fi o greutate, ci a fi o resursa de neînlocuit în societate.

Dacă ești copil, e distractiv să faci lucruri bune împreună cu prietenii. Îți formezi deprinderi sănătoase. Având timpul liber bine organizat , ești mai la adăpost de tentații ca drogurile, fumatul, etc, și ai astfel șansa să devii un adult mai responsabil și implicat de a schimba în bine lumea din jurul tău.

CE POT FACE VOLUNTARIII?

Social:

- meditarea unor elevi cu probleme;
- consiliere și informare pe diferite teme;
- pregătirea și distribuirea unor pachete(hrană,îmbrăcăminte)pentru persoane defavorizate.

Ecologic:

- igienizarea unor parcuri sau zone de joacă pentru copii;
- campanii de promovare a reciclării diferitelor materiale;
- ghid în grădini botanice pentru elevi;
- activități despre importanța protejării mediului în grădinițe și școli.

Civic:

- strângerea de semnături pentru diferite inițiative;
- trimitere de scrisori în sprijinul unor inițiative.

Cultural:

- realizarea de publicații specifice;
- campanii de promovare a instituțiilor și serviciilor în cadrul comunității;
- secretariat, fotocopiere, îndosariere;
- organizare de evenimente.

Sănătate:

- campanii de promovare a sănătății (educație sexuală, alimentație sănătoasă, prevenirea fumatului sau a utilizării drogurilor, prevenirea cancerului etc.
- servicii pentru pacienții din spitale;
- organizare de concursuri pe teme de sănătate.

În calitate de **voluntar** beneficiazi de:

- dreptul de a fi tratat ca fiind un coleg cu drepturi egale și nu ca mână de lucru ieftină;
- dreptul de a-ți fi luate în calcul preferințele personale, temperamentul, experiența de viață, studiile și experiența profesională în acordarea de sarcini;
- dreptul de a participa la sesiuni de formare în domeniul în care prestezi activitatea;
- dreptul de supervizare-orientare din partea unei persoane cu experiență, bine informată, cu răbdare, atentă și care dispune de timp pentru a răspunde nevoilor tale ca voluntar;
- dreptul de a fi promovat și de a-ți fi acordată din ce în ce mai multă responsabilitate, în conformitate cu rezultatele avute;
- dreptul la recunoaștere, sub forma unor promovări sau premii sau prin exprimarea cotidiană a aprecierii pe care o meriți.

Bibliografie

1. Legea Voluntariatului versiunea 2006 (Legea 339/2006 - versiunea actualizata a Legii 195/2001) ;
2. <http://ro.wikipedia.org/wiki/Voluntariat>
3. <http://www.didactic.ro/>

SĂNĂTATEA, UN DAR DE PREȚ

Prof. Elena Gabriela Dascălu

„Sănătatea nu este numai o problemă individuală, ci privește întreaga societate. Sănătatea nu este totul, dar fără sănătate totul este nimic” – Schopenhauer.

Sănătatea se definește în mod curent ca starea unui organism la care funcționarea tuturor organelor se face în mod normal și regulat.

Organizația Mondială a Sănătății a propus în 1946 definiția următoare: „Sănătatea este o stare pe deplin favorabilă atât fizic, mintal cât și social, și nu doar absența bolilor sau a infirmităților”. Mai târziu a fost inclusă în această definiție și „capacitatea de a duce o viață productivă social și economic”.

Îngrijirea sănătății este știința sau practica dirijată pentru diagnosticul, tratamentul și prevenția bolilor.

În statul modern îngrijirea sănătății este integrată în sistemul de sănătate administrat și reglementat de guverne; accesul cetățenilor la sistemul de sănătate, și deci la îngrijirea sănătății, variază de la o țară la alta.

Funcție de etapă istorică și de factori politici și economici, îngrijirea sănătății poate fi centrată mai mult pe diagnosticul și tratamentul bolilor, sau pe prevenția lor. În lumea dezvoltată, momentan, sistemele de sănătate furnizează o îngrijire centrată pe diagnostic și tratament, această caracteristică fiind însă moștenită, filozofia care a stat la baza sistemelor apărând pe la începutul secolului trecut, când factorii care afectau cu preponderență sănătatea erau de natură acută și infecțioasă, afectând o populație tânără dintr-un grup uman cu speranță de viață mai redusă.

Există deci momentan o nepotrivire între mijloacele de îngrijire oferite de sistemele de sănătate actuale, bazate pe tehnologii avansate și costisitoare de diagnostic și tratament, și problemele la care trebuie să facă față populația azi, îmbătrânită și afectată fiind de complexe maladii cronice. Această nepotrivire se traduce în primul rând prin creșterea accelerată a costurilor sistemelor de sănătate în țările dezvoltate, unde resursele sunt în majoritate concentrate pe căutarea a câte unui “glonț magic” pentru fiecare maladie sau simptom. În această cursă contra cronometru, nu numai îngrijirea sănătății este afectată, economia însăși suferind ca urmare a concentrării resurselor bugetare pe sănătate și neglijarea inerentă a celorlalte necesități ale comunităților.

Igiena este o ramură a medicinei preventive, specialitate care studiază acțiunea factorilor de mediu asupra sănătății populației, în vederea prevenirii îmbolnăvirilor, a ținerii sub control a riscurilor de mediu, a scăderii expunerii la factorii de risc a populației prin eforturi concertate ale societății și utilizarea eficientă a resurselor.

Modul sănătos de viață este temelia profilaxiei bolilor. Trebuie să subliniem că el realizează cel mai prețios mod de profilaxie – profilaxia inițială a bolilor ce preîntâmpină apariția lor, extinde diapazonul posibilităților de adaptare a omului. Copilul sănătos poate fi educat mai ușor. Este un fapt general cunoscut. Lui I se formează mai repede toate priceperile și deprinderile necesare, el se adaptează mai ușor la schimbul condițiilor și petrece toate cerințele care îi sunt înaintate. Sănătatea este cea mai importantă premisă a formării corecte a caracterului, inițiativei, a voinței puternice, capacităților și aptitudinilor naturale.

Sănătatea fizică înseamnă buna funcționare a organismului uman – a creierului, a tuturor organelor, sistemelor - ceea ce duce la o stare de vitalitate, putere interioară, claritate a minții, atenție, conștiință.

Sănătatea mentală reprezintă deschiderea minții către tot ce este nou și cu adevărat folositor pentru crearea unei vieți armonioase. Înseamnă deschiderea către a citi, a auzi, a vedea, a discuta, a înțelege, a aplica idei, informații care s-au dovedit eficiente de-a lungul vremurilor

sau care au fost descoperite de curând – toate acestea în scopul îmbunătățirii continue a propriei vieți. Înseamnă capacitatea de a gândi, analiza, crea, lua cele mai bune decizii raționale care duc la liniștea, mulțumirea și împlinirea sufletească.

Sănătatea emoțională înseamnă o bună gestionare a stărilor interioare prin care trecem zi de zi, emiterea către noi înșine și în exterior a emoțiilor considerate pozitive. Acest lucru este foarte important, el având o influență directă benefică asupra sănătății fizice, așa cum s-a dovedit deja. Înseamnă, în primul rând, acceptarea, grija, înțelegerea – față de noi înșine, în primul rând, și apoi față de tot ceea ce ne înconjoară.

Sănătatea spirituală reprezintă un cumul al celor trei tipuri enunțate anterior și, în plus : capacitatea de a-ți propune și de a duce la îndeplinire scopul cel mai înalt al vieții tale; înțelegerea naturii lumii interioare și exterioare (atât a ta cât și a mediului în care trăiești); abilitatea de a descifra și de a crea, pentru tine, sensul propriei tale vieți; credința în Dumnezeu, așa cum îl înțelege fiecare.

Atat fructele cat si legumele constituie o sursa impotanta de elemente nutritive, cele mai importante fiind vitaminele si mineralele. Consumul zilnic de fructe si legume proaspete este recomandat atat persoanelor sanatoase dar mai ales celor care sufera de diverse avitaminoze.

Bibliografie

1. <http://www.topfeminin.ro/dieta/nutritie/fructele+si+legumele,+izvor+de+sanatate>
2. <http://revista-romania-azi.wgz.ro/menu/actualitate/s-n-tatea-cel-mai-pre-ios-dar>
3. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Igien%C4%83>
4. <https://ro.wikipedia.org/wiki/S%C4%83n%C4%83tate>
5. <http://www.pinka.info/sanatate-inainte-de-toate-comoara-cea-mai-de-pret/>
6. Google images

COPIL CA TINE SUNT ȘI EU

Prof. Drăgan Violeta Marioara

Frumusețea omenirii constă în diversitatea etniilor de pe pământ , fiecare dintre acestea contribuind la patrimoniul cultural mondial ,cu specificul ei.

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în mod special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

Tendința de a crea și sprijini cadrul necesar integrării sociale și societate a copiilor cu dizabilități este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate și stabilirea de relații sociale. Ne-am oprit asupra integrării sociale și societate, cunoscut fiind faptul că aceste integrări se ating destul de greu, chiar și la persoanele fără deficiențe evidente.

Se conturează, din ce în ce mai organizat, interesul pentru cunoașterea și aplicarea *Convenției cu privire la drepturile copilului din 1989, a Regulilor standard privind egalizarea șanselor persoanelor cu handicap, precum și a dezideratelor acceptate* în 1994 la Conferința UNESCO de la Salamanca. Convenția cu privire la drepturile copilului include un articol specific asupra drepturilor copiilor cu dizabilități (art. 23), în care participarea activă la comunitate printr-o integrare socială cât mai deplină primează.

În acest sens se are în vedere o reconsiderare a modelelor de educație și asistență specifică, pentru o cât mai bună valorizare a acestei categorii de populație, cu atât mai mult cu cât, *integrarea europeană* se apropie încet dar sigur, cu o gamă largă și precisă de condiții, care trebuie îndeplinite conform standardelor explicit formulate de către forurile superioare ale UE.

Convingerea noastră este că acești copii au dreptul firesc de a aparține societății și de a se integra cât mai bine acesteia, mai cu seamă după terminarea școlii. Comunitatea, la rândul ei, are obligația de a-i accepta diminuând riscurile marginalizării acestora până la eliminarea atitudinii de respingere din partea copiilor normali, în sensul acceptării și sprijinirii lor.

Integrarea nu poate fi un proces impus de anumite interese personale, de sentimente sau atitudini umanitare sau de politici educaționale și sociale cu caracter propagandistic. Ea trebuie simțită ca un act responsabil - asumat de comunitate, de familie, de personalul unității – ca un proces de normalizare a vieții de zi cu zi a persoanelor aflate în dificultate.

Integrarea școlară a copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să se gasească rezolvată și în țara noastră. O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare ,un mijloc care creează comunități primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența , chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ. Să nu uităm că și confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluție a formării și dezvoltării personalității umane. UITĂM ADESEA CA NE NAȘTEM CU DREPTURI EGALE ȘI CĂ DOAR ȘANSELE NU SUNT EGALE? Nu putem face abstracție de faptul că în țara noastră avem și copii instituționalizați .Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vis-a-vis de aceștia. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare

socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat la un comportament dificil.

Neimplicarea noastră, a celor din jur este o sentință mai periculoasă și cu o bătaie mai lungă în viitor decât orice predispoziție biologică sau socială!

Nu numai școala are obligația și menirea de a influența în bine bunul mers al copiilor cu CES.

Câți dintre noi își dau seama că acești copii au pe lângă problemele similare cu ale unui copil obișnuit – și probleme specifice situației care a determinat instituționalizarea lor?.

Rezolvarea acestor probleme necesită o tratare individuală prin activități de corecție și de recuperare, prin includerea copilului în sistemul educațional obișnuit.

Toate acestea nu cer un efort atât de mare din partea noastră, DAR, tratarea lor cu nepăsare și indiferență, poate duce la marginalizarea acestor copii.

Să ne schimbăm atitudinea față de aceștia, și împreună să -i ajutăm pe toate planurile (social, economic, cultural etc.). Este foarte important să găsim diverse modalități de integrare a copiilor cu CES.

De la cea mai fragedă vârstă conștiința copiilor trebuie formată și dezvoltată, învățându-i că primirea celor „diferiți” alături de ei înșiși trebuie făcută nu doar din obligație sau milă, ci pentru că fiecare individ are dreptul de a participa la acțiuni comune care să conducă la dezvoltarea lui ulterioară și la dezvoltarea comunității în care trăiește. Toți copiii trebuie să înțeleagă că o persoană instruită are o șansă în plus pentru o viață mai bună, mai sănătoasă, când se va afla în situația de a lua propriile decizii și a-și decide singură drumul în viață. Acceptarea necondiționată a diversității într-un grup și stimularea toleranței este o adevărată provocare pentru educatori. Ei trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în perechi sau formarea de grupuri eterogene, cunoașterea și discutarea diverselor obiceiuri, tradiții, valori. Desigur că rezultatele nu se văd imediat, ci în urma multor activități educative având la bază obiective clar precizate și accesibile copiilor.

Cu cât mai devreme vom conștientiza acest aspect cu atât vor crește șansele acestor copii. Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități.

Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficiențe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înțeleagă mai bine situația celor care au dizabilități; prin povestiri, texte literare, prin discuții, vizitarea/vizita unor persoane cu deficiențe. Primirea în grupă a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuie să fie tratat la fel ca ceilalți copii din grupă. Conduita și atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalți copii că i se acordă preșcolarului cu dizabilități aceeași valoare ca și celorlalți, respectându-se principiul democratic al valorii egale. Educatoarea trebuie să evite compătimirea, mila sau alte conduite inadecvate care pot semnifica de fapt devalorizarea copilului cu dizabilități. De aceea, trebuie să exprime aceleași așteptări și să stabilească limite similare în învățare, ca și pentru ceilalți copii din grupă. Ea trebuie să își asume rolul de moderator și să promoveze contactul direct între copiii din grupă și să direcționeze întrebările și comentariile acestora către copilul cu cerințe educative speciale. De asemenea, trebuie să încurajeze și să stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceștia, sădindu-le încrederea în forțele

lor proprii, în propria reușită în acțiunile întreprinse, evidențiind unele abilități sau interese speciale lor în dezvoltarea și sprijinirea cărora trebuie implicate și familiile copiilor.

Educația incluzivă are ca principiu fundamental – un învățământ pentru toți, împreună cu toți – care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare / incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale

Curriculum școlar trebuie să fie controlat de nevoile elevilor. Să îl gândim accesibil, centrat pe nevoile și punctele forte ale elevilor, să valorifice colaborarea, experiența personală și ocaziile sociale, fiind mereu focalizat pe esențial. Etapele prin care profesorul adaptează curriculum sunt: identificarea punctelor slabe și ale celor forte ale fiecăruia, stabilirea priorităților de învățare, instruirea prin metodele și strategiile cele mai adecvate, înregistrarea progreselor elevului și evaluarea intervenției.

Fiecare copil cu dificultăți de învățare are dreptul de a fi considerat un copil cu șansă la dezvoltare și felul cum îl apelăm este important pentru imaginea lui. Munca didactică trebuie să pună în centru copilul, nu problema acestuia. câteva întrebări la care am încercat să găsim răspunsuri:

DE CE SĂ NE PESE ?

Pentru că acești copii nu se pot descurca singuri. Ei au nevoie de ajutor, pentru că toți au dreptul la educație, pentru că toți sunt capabili să învețe, pentru că toți au de câștigat, chiar și cei cu dezvoltare normală, care se vor obișnui cu diversitatea, cu faptul că nu e nici o problemă dacă acești copii sunt diferiți.

CINE DESCOPERĂ CERINȚELE SPECIALE ALE COPIILOR?

În primul rând părinții, ar trebui, deoarece ei sunt “martorii” primilor ani de viață ai acestora, apoi educatoarea, care are obligația și competența de a-i cunoaște pe fiecare dintre copiii cu care lucrează.

Copii cu CES sunt în majoritatea grădinițelor. Ei sunt parte a grupului de copii, participând, după posibilitățile lor la activități și program. Dacă, pe o perioadă anume, educatoarea observă că problemele sunt frecvente, ea trebuie să ceară sprijin de la specialiști, de asemenea să antreneze familia în demersurile de ameliorare a problemelor descoperite

Pornim de la constatarea că părinții sunt cei mai importanți factori de sprijin în viața copilului cu deficiențe sau a copilului sănătos. Viața familiei (sau cel puțin a unuia dintre părinți) se va adapta, se va plia după programul copilului cu deficiențe profunde sau medii. Pentru a-și putea sprijini copiii aflați în dificultate, părinții trebuie să participe la următoarele acțiuni, asigurate de echipa de intervenție:

- informare asupra potențialului real al copilului și asupra mijloacelor susceptibile să-i favorizeze dezvoltarea;
- informare asupra tipurilor de servicii care pot asigura cel mai bine educarea și dezvoltarea copilului cu nevoi speciale.
- convingerea părinților că nu sunt singuri în demersurile lor educative cu copilul deficient
- învățarea familiei să traiască în echilibru cu copilul cu nevoi speciale;

-însușirea unor abilități și tehnici speciale de educație a copilului cu deficiențe, conlucrând adecvat cu profesioniștii;

-elaborarea programelor educaționale în conlucrare cu membrii echipei transdisciplinare.

Implicarea cadrelor didactice este condiția majoră în realizarea integrării copiilor cu cerințe educative speciale. în viața școlară și socială. În acest demers la clasă, pentru a favoriza integrarea cât mai rapidă a copiilor cu nevoi speciale, am valorificat sensibilitatea deosebită a acestora și disponibilitatea de a oferi și de a primi afecțiunea celor din jur. Ne apropiem de copilul cu cerințe educative speciale cu încredere și disponibilitate de a face tot posibilul să-l ajutăm. În aceste condiții va accepta observația critică, chiar și dojana, reacționând spre corectare, nu izolându-se.

Alt aspect care trebuie avut în vedere este acela de a-i trata în mod egal cu ceilalți copii, atât cât este posibil. Indiferent de activitate nu vom spune unui copil cu c.e.s. "Tu nu poți participa la.."(vizită, excursie, serbare, etc.). Dimpotrivă, îl vom încuraja să acționeze, fiindcă nevoile lui speciale, oricum îi vor limita activitatea. Aici vom interveni noi cu sprijin.

Prezența în colectivul clasei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți elevii clasei. Educatoarea trebuie să ofere copilului/elevului cu c.e.s. tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele lecției, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți elevi ai clasei. intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Bibliografie

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005

Gherguț, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și inclusive în educație, editura Polirom, București, 2006.

ACTIVITĂȚI DE TIP OUTDOOR- POSIBILITĂȚI ȘI MODALITĂȚI DE ORGANIZARE CU PREȘCOLARII

Prof. Drimbe Monica

Copiii de vârstă preșcolară percep natura înconjurătoare, capătă cunoștințe, își însușesc o anumită atitudine față de diferite fenomene ale naturii. Natura îi atrage prin frumusețea, varietatea ei, precum și prin multitudinea culorilor, formelor, mirosurilor și sunetelor. Unul din mijloacele intuitive prin care copiii pot cunoaște lumea înconjurătoare este și excursia, pe care dicționarul limbii române o denumește ca ”o plimbare sau o călătorie în grup, făcută pe jos, sau cu mijloace de transport, în sens educativ sau distractiv”. De aceea, am folosit plimbările, excursiile și vizitele, în perioada activităților liber-alese, pe o scară din ce în ce mai largă, pentru că ele constituie mijloc de recreere, de destindere și totodată de asimilare de noi cunoștințe și de reactualizare a celor vechi. În același timp, fac legătura directă cu natura și cu societatea, cu rezultatele muncii omului.

Astfel, dacă copiii întrebă: „Cum se numește cutare plantă?”, firește că trebuie să le răspundem direct. Însă dacă întrebă: „Cu ce se hrănește gândacul pe care l-am găsit?”, trebuie să le propunem să adune crenguțe de la copaci de diferite specii și să observe, să gândească, îi va deprinde să fie independenți.

În excursiile făcute, în atenția mea a stat îmbogățirea vocabularului copiilor. Am căutat în acest scop să-i deprind să se exprime corect și clar. Le-am urmărit cu atenție forma de exprimare, să fie cât mai corectă și expresivă. Chiar dacă ne-am găsit în mijlocul naturii sau în vizită la o instituție, nu am admis copiilor întrebări sau răspunsuri incorecte sau fragmentare. Cu cât am insistat mai mult asupra răspunsurilor, cu atât copiii s-au exprimat mai corect.

Însușindu-și cunoștințele, copiii depun efort intelectual, aceasta ajutându-i să-și formeze deprinderi elementare de muncă intelectuală, care-i integrează mai ușor în activitatea școlară de mai târziu. Venind în contact cu obiecte și fenomene din mediul înconjurător, învață denumirea lor, pe parcurs încep să le plaseze în lumea din care acestea fac parte, ajungând la concluzii, la generalizări, abstractizări, la formarea unor noțiuni clare și precise. Cunoașterea își urmează drumul ei, de la contemplarea vie la abstract și înapoi la practică.

Nu este suficient să-l familiarizăm pe copil cu natura și societatea numai din cărți și ilustrate. Un asemenea fel de a educa copiii este profund greșit, deoarece nici cele mai captivante povești, nici cele mai minunate imagini nu pot înlocui natura vie. Excursiile, plimbările și vizitele prijeluiesc contemplarea vie a fenomenelor în mediul lor natural. Prezentând copiilor obiecte și fenomene din natură, reprezentările lor devin clare, corespunzătoare realității. Atunci când copiii observă ceva într-un tablou, reprezentările lor sunt doar aproximative. De exemplu, imaginea unui mijloc de locomoție cunoscut, ”trenul”, îi dă copilului o idee cu totul generală. Observându-l direct în gara sau alergând pe linie, copilul își va însuși cunoștințe corecte despre el: aspectul lui caracteristic, mărimea vagoanelor, forma lor, locomotiva, sunetele pe care le produce, viteza cu care merge, mișcarea roților etc.

Excursia, plimbarea și vizita își aduc din plin contribuția la formarea trăsăturilor morale ale copiilor, acestea ocupând un loc important în procesul de formare a personalității lor. Copiii se obișnuiesc cu unele reguli de comportare în colectiv. Ei devin ascultători, li se educă o atitudine conștientă față de cerințele educatoarei, față de colectivul de copii, li se dezvoltă spiritul de organizare și de ordine față de tot ce ceea ce-i înconjoară. Am căutat ca de fiecare

dată copiii să ia legătura directă cu unele aspecte din procesul muncii, pentru a-i face să înțeleagă importanța muncii în dezvoltarea societății.

Copiii au învățat să prețuiască munca, să iubească și să respecte pe oamenii muncii, bunurile produse de aceștia în folosul lor și al întregii societăți. Astfel, au început să deosebească frumusețea fiecărei meserii în parte, sub ipoteza că: „ce s-ar întâmpla dacă n-am avea cizmar?” „rămânem fără încălțăminte?” „dar dacă n-ar exista croitori?” etc.

Important este să-i facem să înțeleagă că a munci în orice sector nu este o rușine, ci o mândrie, că fără aceste meserii și fără acești oameni care le practică nu se poate trăi, că ei se străduiesc să producă bunuri cât mai frumoase și de bună calitate în folosul nostru, al tuturor.

Am obișnuit copiii în excursii, plimbări și vizite să deosebească ceea ce este bine de ceea ce este rău, ceea ce este permis și ceea ce este interzis. Excursiile, plimbările, vizitele sunt un prilej deosebit pentru popor educarea convingerilor și a sentimentelor morale, a dragostei pentru cunoașterea bogățiilor și frumuseților patriei. Am căutat să dezvolt la copii calitățile voinței și trăsăturile pozitive de caracter prin supunerea față de cerințele colectivului.

Sunt și copii care strică jucăriile, zgârie și mâzgălesc mobilierul. Venind în contact cu muncitorii direct în procesul de producție și cu efortul depus pentru realizarea bunurilor necesare lor, le educăm grija pentru păstrarea bunului obștesc, cerință de mare importanță în viața de colectiv.

Activitățile educației de tip outdoor se desfășoară întotdeauna în *natură* și nu au ca finalitate rezultate palpabile (diplome, atestate), ci produse vizibile la nivelul comportamentului copiilor.

Dacă învățarea clasică, în sala de grupă, are un aspect cognitiv, activitatea de tip outdoor are un aspect pur practic, informal și experiențial.

UN MODEL DE ACTIVITATE OUTDOOR

Împreună cu preșcolarii mei, am organizat o activitate matematică în aer liber. Ne-am folosit de materiale din natură pentru a sorta sau număra. Am profitat de o zi plină cu soare (o așteptam de ceva timp, în săptămâna aceea au fost zile înnorate). Copiii au observat culorile toamnei și schimbările care au loc în acest anotimp (căderea frunzelor, venirea frigului, plecarea păsărilor călătoare în țările calde). Aceștia au cules câte un buchet mare de frunze galbene și au avut ocazia să le observe cu atenție. Preșcolarii au fost harnici și au strâns multe materiale din natură.

A urmat o activitate de sortare în funcție de culoare. La final, am avut trei mulțimi de frunze, sortate după criteriul culorii: frunze ruginii, galbene și verzi.

Bibliografie

1. Cucuș, C-Doxologia, decembrie 2012
2. Ionescu, M., Radu, I. (coord)-Didactica Modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2001

EGALITATEA DE ȘANSE ÎN EDUCAȚIE – O UTOPIE?

Dr. Ec. Antonela Cristina Sofronia

Discriminarea în educație și pe piața muncii creează indivizi neadaptați condițiilor sociale, care nu fac față cerințelor, fie că este vorba despre femei, romi, persoane cu dizabilități sau alte grupuri vulnerabile. Pentru un stat, asta înseamnă că, în loc să formeze cetățeni care să contribuie la dezvoltare, formează cetățeni care devin cazuri sociale. Așadar, există un avantaj economic al aplicării principiilor egalității de șanse.

Segregarea conduce în timp la conflicte sociale determinate de necunoașterea celorlalte grupuri.

Sociologia educației se interesează îndeaproape în primul rând de cauzele care generează un asemenea fenomen. Una dintre condițiile structurale care fac posibilă apariția inegalității șanselor în fața școlii, o constituie caracterul piramidal al procesului de învățământ. Indiferent de forma concretă de organizare și de complexitatea rețelei de școli, sistemul de învățământ este constituit în trepte, adică pe niveluri ierarhice.

Aceasta înseamnă nu numai că diplomele corespunzătoare respectivelor trepte sunt valorizate în mod diferit, ci că, în general, accesul la o treaptă superioară presupune parcurgerea tuturor treptelor inferioare. Dacă dintr-o generație de copii intră aproape toți în treptele obligatorii de învățământ, apoi, pe măsură ce urcăm spre alte niveluri superioare, numărul lor devine din ce în ce mai mic. Persistența inegalităților de șanse, chiar în țările cu cea mai puternică politică de susținere financiară a școlii, constituie un fapt care a moderat mult optimismul manifestat în anii '50-'60; succesele au fost doar parțiale, iar țelul final – o societate fără inegalitate de șanse, inclusiv în domeniul educației – este departe de a fi atins. Mai mult decât atât, s-au formulat argumente cum că anumite măsuri, aparent foarte democratice, cum este gratuitatea învățământului, sunt profitabile pentru categoriile sociale privilegiate.

Stimularea procesului de democratizare a învățământului presupune acționarea asupra cauzelor care întrețin fenomenul de inegalitate atât în planul (ne)reușitei școlare individuale, cât și în planul institutiei școlare. Nereușita școlară depinde astfel în mare măsură de sărăcia moștenirii culturale preluată de elev de la familia sa. Această moștenire este obiectivată în valorile care orientează viața de familie, condiționate de clasa socială sau de grupul social de apartenență, precum și în practicile educaționale promovate (relațiile între părinți –copii, climatul familial, atitudinea de școală, modul de organizare a vieții cotidiene etc.).

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, "o educație pentru toți și pentru fiecare", o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice - evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea - care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip "a doua șansă" pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

Egalitatea de șanse din punctul de vedere al egalității de gen, reprezintă conceptul conform căruia toate ființele sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleaga fără limitări impuse de roluri stricte. Faptul că diferitele comportamente, aspirații și necesități ale femeilor și bărbaților sunt luate în considerare, evaluate și favorizate în mod egal, aceasta înseamnă că femeile și bărbații se bucură de aceeași libertate de a-și realiza aspirațiile.

Rata de ocupare și salariile femeilor în România sunt semnificativ mai mici decât ale bărbaților, în timp ce ponderea femeilor expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială este

mai mare decât cea a bărbaților. Cauzele care au stat la baza discriminării pe criteriul de gen sunt:

1. Nivelul scăzut al remunerației în domeniile puternic feminizate;
2. Reprezentarea inechitabilă la nivel politic a femeilor și a bărbaților în procesul de luare a deciziei;
3. Deficiențe la nivelul administrației publice locale în a asigura măsuri active de conciliere a vieții de familie cu cea profesională;
4. Existența stereotipurilor sexiste în societate;
5. Numărul redus al activităților economice inițiate de către femei.

În domeniul muncii, ca și în educație, femeile suferă o serie de discriminări. Activitățile "feminizate" ale economiei naționale sunt sănătatea și învățământul. În același timp bărbații nu sunt încurajați să ocupe posturi considerate, prin tradiție, ocupate de femei: educatoare, baby sitter, asistente medicale, femei de serviciu, secretară, limitându-se astfel accesul lor pe piața muncii. Segregarea profesională are loc când femeile au acces mai limitat la anumite profesii (de regulă, mai prestigioase și mai bine plătite).

Motivele principale ale inegalităților dintre femei și bărbați în educație și pe piața muncii sunt:

1. Atitudinile preconcepute ale celui care oferă locul de muncă față de angajarea femeilor pe care le consideră forță de muncă inferioară
2. Preferințele angajatorului, care este de regulă bărbat, pentru lucrători de sex masculin din considerente de socializare sau solidaritate bărbătească
3. Previziunile angajatorului referitoare la productivitatea probabilă a candidatului femeie, întrucât prestația acesteia poate fi întreruptă de căsătorie, nașterea și îngrijirea copiilor.

Cu toate că în ultimii ani se pot observa progrese mai ales în ceea ce privește conștientizarea existenței unei inegalități de gen la nivelul societății, mai sunt încă multe de făcut. Schimbarea mentalităților prin asumarea unor atitudini și comportamente sociale și politice în spiritul egalității de gen depinde în continuare, în cea mai mare măsură, de educație.

De-a lungul istoriei genul a influențat educația în acces, în structură și conținut. Au fost vremuri în care școlile erau accesibile doar băieților, apoi în care școlile erau separate pe sexe, au existat forme de educare diferite pentru fete (școli de maniere preponderent), școli superioare care s-au deschis mai târziu pentru fete, corp profesoral diferit, după caracteristici diferite pentru educarea fetelor. În România, numai din 1895 fetele au avut drept de acces la instituții de învățământ superior. Studiile au arătat că în România, în învățământ, genul e construit prin opoziție (definire prin diferență, nu prin asemănare), rolurile sunt tradiționale, construcția de gen se face prin uniformizare (nu se iau în calcul factorii economici, culturali, educaționali care influențează), în școală e promovată mai degrabă segregarea decât colaborarea de gen.

Activitățile școlare sunt de multe ori segregate pe sexe: formarea aptitudinilor (activități manual pt fete, industrial pentru băieți), sportul (gimnastică pt. fete, baschet/ fotbal/ sporturi competitive pentru băieți), educația sexuală (curs separat cu fetele, respectiv, băieții, inclusiv la orele de biologie la cls a VIIa), orientarea socio-profesională. De asemenea, de multe ori fetele sunt încurajate către discipline - și ulterior profesii - în funcție de stereotipurile cadrelor didactice (grijă/ sensibilitate/ frumos pt. fete, îndrăzneală, asumare de riscuri pt. băieți).

În 2014 o cercetare a Institutului de Științe ale Educației a încercat să răspundă la câteva întrebări legate de prezența dimensiunii de gen în educație în învățământul românesc: care este atitudinea cadrelor didactice față de educația de gen, care este percepția elevilor cu privire la gen, cum arată predarea și manualele din perspectiva genului. Din cercetare reiese că, în opinia elevilor, atributele cel mai frecvent asociate fetelor sunt: nevoia de protecție, slăbiciunea (sensibil, milos), cumințenia (blând, bun, liniștit), frica, conștiinciozitatea. În privința băieților, elevii din eșantion le-au atribuit caracteristici ca: rezistență fizică, putere, agresivitate, delăsare,

curaj. Putem observa că, în ambele cazuri, ele se subscriu modelelor tradiționale feminin, respectiv masculin.

România este încă la început în privința abordării la clasă a educației în spiritul egalității de șanse și de gen. Deocamdată, acest lucru se traduce mai ales la nivelul reglementărilor (interzicerea segregării etnice, dreptul copiilor cu dizabilități de a participa la învățământul de masă, drepturile egale ale ambelor sexe la educație, legislația non-discriminare etc), însă, în procesul educativ, rareori sunt prezente elemente care realizează, zi de zi, procesul unei educații în spiritul diversității și al egalității de șanse. Pentru cadrele didactice, mai ales dacă sunt departe de sursele de informații, gestionarea relației cu copiii din grupuri vulnerabile poate fi foarte dificilă și poate însemna un efort considerabil, mai ales în condițiile în care școlile dispun de puține resurse (umane și materiale). De aceea, unul dintre cele mai eficiente moduri în care profesorul poate acționa este apelarea la actori externi care să îl sprijine sau să îl ghideze în situațiile în care are dificultăți.

Implicarea familiei copiilor din grupuri vulnerabile este fundamental pentru procesul de educație. Dacă, la prima vedere, o mama analfabetă nu poate părea un partener de dialog pentru profesor, aceasta se poate dovedi, de fapt, un sprijin incredibil. Dacă i se vor explica cerințele și progresele copilului, comportamentele lui, dacă i se vor cere detalii sau opinia în gestiunea comportamentelor lui, mama poate fi atât o sursă de informare excelentă, cât și un bun partener în a direcționa copilul în continuare. Valorizarea fiecărui pas pe care acesta îl face în fața părintelui îi va crea un sentiment de confort și de încredere și îl poate determina să discute cu propriul copil atât în perioadele lui bune, pentru a-l încuraja, cât și în perioadele lui mai puțin bune.

Profesioniștii din exterior sunt acele persoane specializate într-o latură din sfera drepturilor omului, educației speciale, prolematicii de gen, cunoașterii comunităților de romi, problematica LGBT. Pot fi profesori, psihologi, psihiatri, medici, asistenți sociali, mediatori sanitari sau școlari, inspectori romi, avocați, persoane din organizațiile neguvernamentale etc. Ei pot veni cu o perspectivă mai largă asupra mediului în care trăiesc copiii din grupurile vulnerabile, asupra problemelor cu care se confruntă grupurile vulnerabile, pot oferi date și cercetări sociologice, informații despre intervenție, exemple de bune practici aplicate de alții, ajutor concret, prezența la clasă pentru observare și feed-back, implicarea periodică în activități cu elevii.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. https://www.prois-nv.ro/docs/Oameni_diferiti_sanse_egale.pdf
3. http://www.ccdvl.ro/images/docs/MULTIMEDIA/ed_egalitate_sanse/ED_Egaliate_Sanse_suport_curs.pdf
4. https://www.academia.edu/30541777/Cum_se_decide_%C3%AEn_%C8%99coli_egalitatea_de_%C8%99anse_Studiu_asupra_implic%C4%83rii_p%C4%83rin%C8%9Bilor_%C3%AEn_procesul_educa%C5%A3ional_al_copiilor_din_categorii_sociale_defavorizate

APLICAȚII DIDACTICE FOLOSITE ÎN EDUCAȚIE

Dr. Ec. Puiu Petrică Sofronia

În Legea Educației Naționale se stipulează respectarea principiului echității și egalității de șanse, potrivit căruia accesul la oportunitățile de învățare se realizează fără discriminare. Utilizând noile tehnologii, respectiv Internetul și sursele de documentare on-line, fiecare tânăr are șanse egale de dezvoltare intelectuală. Integrarea TIC și a tehnologiilor multimedia va asigura crearea unui mediu de învățare în vederea creșterii accesului la educație de calitate și formării unor competente cheie și profesionale, care să faciliteze integrarea pe piața muncii.

În condițiile societății informaționale utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicative (T.I.C.) în sistemul de învățământ devine un imperativ necesitate centrării procesului de învățământ pe elev, el devenind subiectul procesului de învățământ și care presupune individualizarea (cel puțin relativă) a acestui proces. Folosirea tehnologiei informaționale reprezintă o posibilitate reală de individualizare a procesului de învățământ bazat pe clase și lecții (multi profesori școlari nu cunosc posibilitățile tehnologiilor informaționale și modalitățile de aplicare a lor în practica pedagogică).

Tentativele de utilizare a tehnologiei informaționale în procesul de studiu au un caracter accidental, neregulat, mai mult demonstrativ din cauza lipsei cercetărilor fundamentale și aplicative.

Se constată astfel, ca pe de o parte, dezvoltarea echipamentelor electronice, a tehnologiilor informaționale și metodologiilor moderne de instruire a creat premise reale de utilizare a lor în procesul de învățământ, iar pe de altă parte, practica de utilizare a tehnologiilor informaționale în predarea disciplinelor școlare rămâne devansată de teorie.

Contradicția menționată generează următoarea problemă științifică: determinarea bazelor teoretice și stabilirea condițiilor metodologice de elaborare și aplicare a programelor de instruire la studierea disciplinelor școlare. Dar mai ales aspecte de genul determinării:

- momentelor optime de aplicare a secvențelor de instruire asistată de calculator,
- gradului de flexibilitate al programelor instructive și a metodologiei aplicării ei vis a vis de gradul de pregătire a populației școlare,
- alternării secvențelor de implementare a tehnologiilor informaționale cu secvențe de instruire tradițională.

O analiză SWOT a influenței mijloacelor TIC și a tehnologiilor multimedia în procesul educativ, poate fi reprezentată astfel:

PUNCTELE TARI

- prin utilizarea TIC și a tehnologiilor multimedia se dobândește o eficientizare a procesului educațional;
- aproape toate unitățile de învățământ posedă laboratoare de informatică, sau cel puțin un calculator la dispoziția cadrelor didactice;
- programele de formare continuă a cadrelor didactice includ folosirea echipamentelor noi, a calculatoarelor, familiarizarea cu platformele educaționale (AEL, Moodle), fapt care duce la modernizarea modului de lucru al profesorilor;
- lărgirea orizontului cunoașterii, elevul nu se mai limitează la cunoștințele pe care i le transmite cadrul didactic; elevul are posibilitatea de a găsi argumente pentru a-și susține propriile idei, păreri, opinii;
- cunoașterea, aprofundarea, asimilarea unui bagaj vast de cunoștințe într-o perioadă mult mai scurtă, decât prin modalități care nu includ folosirea mijloacelor TIC.

PUNCTELE SLABE

- majoritatea cadrelor didactice și manageriale din sistem nu au abilități suficiente de utilizare a resurselor TIC în educație;
- lipsa motivației profesorilor pentru utilizarea TIC la orele de curs;
- teama de nou care poate produce refuzul cadrelor didactice de a-și înlocui propriile metode conservatoare cu cele moderne, facilitate de mijloacele TIC;

- imposibilitatea desfășurării în cele mai bune condiții a lecțiilor din diferite cauze (lipsa temporară a energiei electrice, lipsa sau insuficiența mijloacelor tehnice de instruire, etc.) – necesitatea aprofundării unor noțiuni teoretice pentru a putea folosi corect mijloacele TIC și tehnologiile multimedia;
- necesitatea aprofundării unor noțiuni teoretice pentru a putea folosi corect mijloacele TIC și tehnologiile multimedia.

OPORTUNITĂȚI

- sporește ponderea utilizatorilor tineri de Internet, ceea ce promite o nouă generație inițiată în utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicații. Un impact favorabil, în acest sens, îl au centrele de instruire on-line, publicarea cărților digitale, apariția tabletelor;
- colaborarea cu alte unități școlare din țară sau chiar din alte țări; realizarea unor parteneriate interșcolare;
- posibilitatea efectuării procesului de predare-învățare între mai multe persoane din locații diferite (prin intermediul Skype);
- efectuarea unor cursuri on-line, pregătirea elevului, viitor adult, pentru a deveni un individ care să se poată integra cu ușurință în societate (obținerea unor burse școlare în urma efectuării unor examene on-line, efectuarea unor cursuri de formare profesională, de formare continuă a cadrelor didactice și nu numai);
- utilizarea computerului, a Internetului și a noilor tehnologii utilizate;
- posibilitatea învățării redactării unor texte nonfuncționale prin completarea unor formulare găsite on-line (CV european);
- TIC sporește libertatea de a fi informat.

AMENINȚĂRI

- persistă încă mari discrepanțe între mediul urban și rural, precum și între diferite categorii sociale. Prin urmare nu există acces la tehnologiile informaționale și de comunicații pentru toată populația țării în egală măsură (mai ales școlile din mediul rural);
- prețul acestor tehnologii este destul de ridicat în comparație cu salariile din economia națională, ceea ce determină efectuarea de reparații a mijloacelor TIC în baza unor costuri ridicate, ceea ce împiedică cumpărarea mijloacelor noi de informare;
- lipsa unui calculator pe care să îl poată folosi acasă (atât elevul cât și cadrul didactic), sau lipsa conexiunii la Internet;
- cadrele didactice de vârstă a doua și a treia sunt prea puțin informate în domeniul respectiv, nu conștientizează încă numeroasele avantaje pe care le oferă libertatea de a-și alege informația dorită; ajută și la dezvoltarea creativității, imaginației, inteligenței; încă de mici copiii înlocuiesc hârtia și creioanele colorate cu anumite programe care le permit același lucru (de ex. Paint);
- deseori fondurile alocate achiziționării de echipament și soft educațional necesare sistemului educațional sunt insuficiente;
- dacă este folosită prea des aceeași metodă, plictiseala, neînțelegerea noțiunilor, va îngreuna procesului de predare-învățare;
- obținerea unor rezultate mai slabe la evaluare, datorită incapacității elevilor de a folosi corespunzător mijloacele TIC;
- diminuarea capacității de exprimare orală.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul, care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor, ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/integrarea-tehnologiilor-multimedia-in-procesul-instructiv-educativ/>

2. <http://www.creeaza.com/didactica/didactica-pedagogie/TEHNOLOGII-EDUCATIONALE-SI-INF915.php>
3. <https://www.moodle.ro/preparandia>
4. <http://iteach.ro/experiencedidactice/>

DOBÂNDIREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ ȘI GÂNDIRE CRITICĂ

prof. Szabo Georgeta Ramona

Gândirea critică reprezintă manifestarea gândirii într-o etapă superioară. Este un fenomen amplu care integrează aspecte și procese mentale care însumează mai multe moduri de gândire. Se bazează pe asimilare și procesare de cunoștințe, exerciții de analiză și sinteză, emiteră de convingeri și decizii care au ca rezultat tipuri de comportamente responsabile.

"A gândi critic" înseamnă a stăpâni abilitatea de a emite judecăți proprii dintr-un sistem de valori superior. Capacitatea de a gândi critic se dobândește în timp, permițând elevilor să se manifeste spontan, într-o situație de învățare. Ei nu trebuie să se simtă nesiguri, să le fie teamă de reacția celor din jur față de părerile lor, ci să aibă încredere în puterea lor de analiză, de reflecție. A gândi independent, a fi bine informat, activ mintal, a avea profunzime, a-ți aprecia corect valoarea, a fi creativ, căuta noul, a găsi soluții, înseamnă a învăța să-ți dezvolti spiritul critic ca să devii gânditor critic. În contextul societății contemporane, pregătirea responsabilă a elevilor pentru a se adapta schimbărilor continue prin dezvoltarea gândirii critice este imperativă. Acesta este unul dintre obiectivele importante pe care cadrele didactice le urmăresc în activitatea didactică, în speranța de a se apropia cât mai mult de idealul educațional.

Misiunea noastră, ca dascăli, este să formăm și să dezvoltăm la elevi dorința de "a ști" și perseverența în a învăța despre cauzele lucrurilor, pentru că "Felix, qui potuit rerum cognoscere causas", cum spunea poetul latin Virgil. Trebuie să obținem indivizi capabili să ia decizii, oameni responsabili, cu idei proprii, oameni în adevăratul sens al cuvântului.

În demersul didactic se recomandă să utilizăm metode care să determine dezvoltarea la elevi a spiritului de observație, atenția, receptivitatea și capacitatea de sinteză. Pornind de la metodele tradiționale de învățare, care au pus baza învățământului românesc, a căror contribuție la dezvoltarea individului este indubitabilă, ajungem la concluzia că prin implicând elevii în activități de învățare prin cooperare spiritul critic se va amplifica și va contribui mai eficient la obținerea gândirii critice.

În literatura de specialitate sunt menționate trei etape de parcurs în derularea unui act de învățare care vizează dezvoltarea gândirii critice la elevi:

1. *Evocarea* constă în feed-back-ul achizițiilor elevilor pe tema care urmează să fie dezbătută. Este etapa în care se pregătesc informațiile pe care elevii le dețin în vederea utilizării lor în contextul ce urmează a fi explorat. Achizițiile elevilor vor constitui bază pentru informațiile cu care vor interacționa.

2. *Realizarea* sensului reprezintă faza în care educabilul înțelege informația transmisă integrând-o în propriile scheme de gândire pentru a-i da sens. Această etapă este caracterizată de întrebări dinspre cadrul didactic către elev și invers, dirijarea și formularea întrebărilor ținând facilitarea procesului de înțelegere, fenomenul contribuind direct la dezvoltarea simțului critic. Educatorul care provoacă gândirea educabilului prin adresarea unor întrebări cu caracter apreciativ, reușește să valorifice procesele gândirii în registrul critic. Elevii învață că pentru a căpăta valoare, cunoștințele însușite trebuie supuse unei analize critice bazate pe întrebări adecvate, stimulative, care să conducă la găsirea unor soluții pe măsura acestora. Este ca și cum îi întinzi mâna unui copil ca să-l provoci să meargă, apoi îi arăți, treptat, ce mai poate face folosindu-se ce ce a învățat în etapele anterioare.

Putem compara fenomenul cu teoria proximei dezvoltări a psihologului rus Lev Vîgotski. În opinia lui, gândirea este consecință a învățării legată de limbaj deoarece cu sprijinul

cunoștințelor, indivizii construiesc înțelegerea lor. Lev Vîgotski diferențiază nivelul dezvoltării actuale a gândirii copilului de dezvoltarea sa potențială (necesară și posibilă). Dezvoltarea actuală a gândirii copilului îi permite să rezolve în mod independent problemele. Dezvoltarea potențială a gândirii copilului îi permite să rezolve problemele date ca sarcini numai cu sprijinul altora, deci prin colaborare. Între cele două „dezvoltări” (actuală și potențială) se conturează activitățile de învățare, iar spațiul se numește zona proximei dezvoltări. Înainte de a se dezvolta gândirea copilului, are loc învățarea: „învățarea rațională construită se situează în fruntea dezvoltării și o trage după sine”, altfel spus „procesele dezvoltării merg în urma proceselor învățării, care creează zona proximei dezvoltări”.

3. *Reflexia* este etapa în care elevul este capabil să exploateze noile achiziții în contexte cunoscute anterior, reușind să exprime în propriile cuvinte ceea ce a învățat. Acum se reflectă efectul pe care învățarea și modul ales pentru transmiterea cunoștințelor ales, l-au avut asupra elevilor. După ce am condus mintea educabilului și l-am ajutat să pătrundă în esența lucrurilor, acesta ar trebui să redea liber informația asimilată exprimându-și critic opinia.

Având în vedere aceste premise, raportat la specificul și particularitățile elevilor, se impune selectarea unor metode, nu nepărat noi, ci care au demonstrat eficiență în stimularea și dezvoltarea gândirii constructive și critice ale elevilor. Dintre metodele aplicate la clasă din această categorie voi enumera câteva care prezintă mai multă relevanță pentru mine.

Metoda ciorchinelui reprezintă un ansamblu organizat al modului de realizare practică a operațiilor care stau la baza acțiunilor parcurse în comun de către cadrele didactice și elevi, care conduc în mod planificat și eficient la realizarea obiectivelor propuse. Este o metodă de predare-învățare menită să încurajeze elevii să gândească liber și să stimuleze conexiunile de idei. E un mod de a oferi noi sensuri ideilor însușite anterior și de a căuta drumul spre propriile cunoștințe evidențiind propria înțelegere a unui conținut.

Metoda cubului este folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect/ a unei situații din mai multe perspective – oferă posibilitatea de a dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare. Constă în utilizarea unui cub care are diferite instrucțiuni notate pe cele șase fețe: DESCRIE, COMPARĂ, ANALIZEAZĂ, ASOCIAZĂ, APLICĂ, ARGUMENTEAZĂ. Aplicarea metodei determină participarea conștientă a elevilor prin implicarea maximă a acestora în rezolvarea sarcinilor; permite diferențierea sarcinilor de învățare; formează deprinderi de muncă intelectuală și stimulează gândirea logică a elevilor. O activitate desfășurată pe baza acestei metode pune în evidență operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut, sprijinindu-i pe elevi în învățarea acestuia.

Metoda „Știu/Vreau să știu/Am învățat” pornește de la premisa că informația dobândită anterior de către elevi trebuie valorificată atunci când se predau noile cunoștințe și presupune parcurgerea a trei pași: inventarierea a ceea ce știm (etapa „Știu”), determinarea a ceea ce dorim să învățăm (etapa „Vreau să știu”) și reactualizarea a ceea ce am învățat (etapa „Am învățat”), corespunzând celor trei etape: evocarea, realizarea sensului, reflecția. În faza de evocare li se cere elevilor să inventarieze ideile pe care le dețin cu privire la tema ce urmează să fie abordată. Acestea se notează la rubrica „Știu”. Problemele neclare sau cele despre care elevii ar fi curioși să afle se consemnează în rubrica „Vreau să știu”. Elevii sunt îndrumați spre sursele în care vor găsi informațiile, iar în etapa de realizare a sensului elevii completează rubrica „Am învățat” cu cele mai importante lucruri pe care le-au aflat.

Metoda brainstorming-ului = "Furtuna în creier" sau "asaltul de idei" are drept scop emiterea unui număr cât mai mare de soluții, de idei, privind modul de rezolvare a unei probleme, în vederea obținerii, prin combinarea lor, a unei soluții complexe, creative, de

rezolvare a problemei puse în discuție. Este un mod simplu și eficient de a genera idei noi. Este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup. Utilizată cu profesionalism, flexibilitate și inspirație, brainstormingul este o metodă accesibilă, simplă și eficientă de învățare care stimulează creativitatea și dezvoltarea gândirii critice.

Metoda Pălăriilor gânditoare („Thinking hats”) poate fi folosită de asemenea în scopul dezvoltării gândirii critice. Această metodă contribuie la stimularea creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Rolurile se pot inversa, participanții sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Culoarea pălăriei este cea care definește rolul. Se împart cele 6 pălării elevilor și se oferă cazul supus discuției pentru ca fiecare să-și pregătească ideile. Pălăria poate fi purtată individual – și atunci elevul respectiv îi îndeplinește rolul - sau mai mulți elevi pot răspunde sub aceeași pălărie. În acest caz, elevii grupului care interpretează rolul unei pălării gânditoare cooperează în asigurarea celei mai bune interpretări. Ei pot purta fiecare câte o pălărie de aceeași culoare, fiind conștienți de faptul că pălăria albastră – clarifică, pălăria albă - informează; pălăria verde – generează păreri noi; pălăria galbenă - aduce beneficii; pălăria neagră – identifică greșelile; pălăria roșie – spune ce simte despre ...

Metoda învățării în grupuri mici pune accent pe interacțiunea dintre membrii grupului în scopul obținerii succesului prin colaborarea dintre ei în realizarea sarcinii de lucru. După ce profesorul predă o lecție, elevii organizați în grupuri de 3-4 membrii analizează materialul dat, își pun întrebări unii altora, compară răspunsurile, discută până sunt convinși că stăpânesc cu toții materialul respectiv. Dascălul le adresează apoi întrebări pentru a testa însușirea cunoștințelor, iar punctajul grupului se obține prin aprecierea progresului fiecărui membru în raport cu performanțele sale anterioare. Această metodă le permite elevilor să-și dezvolte abilitățile de comunicare, abilitatea de argumentare și spiritual critic. Prin această metodă se evidențiază valoarea fiecărui elev prin contribuția progresului personal raportat la performanțele anterioare, aspect cu clare influențe motivaționale asupra elevilor.

Metoda R. A. I. = Răspunde – Aruncă – Interoghează are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce au învățat. Metoda R.A.I. poate fi folosită la sfârșitul lecției, pe parcursul ei sau la începutul activității, când se verifică lecția anterioară, înaintea începerii noului demers didactic, în scopul diagnosticării de către profesorul ce asistă la joc, a nivelului de asimilare a cunoștințelor elevilor și a reactualizării acestora. Profesorul, împreună cu elevii săi, investighează rezultatele obținute în urma predării-învățării, printr-un joc de aruncare a unui obiect mic și ușor (minge) de la un elev la altul. Cel care aruncă mingea trebuie să pună o întrebare din lecția predată celui care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare și apoi aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Interogatorul trebuie să cunoască și răspunsul întrebării adresate. Elevul care nu cunoaște răspunsul iese din joc, iar răspunsul va veni din partea celui care a pus întrebarea. Acesta are ocazia de a mai arunca încă o dată mingea, și, deci, de a mai pune o întrebare. În cazul în care, cel care interoghează este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare, este scos din joc, în favoarea celui cărui i-a adresat întrebarea. Eliminarea celor care nu au răspuns corect sau a celor care nu au dat nici un răspuns, conduce treptat la rămânerea în grup a celor mai bine pregătiți. Este o metodă de a realiza un feedback rapid, într-un mod plăcut și revigorant. Se desfășoară în scopuri constatativ – ameliorative și nu în vederea sancționării prin notă sau calificativ.

Concluzia se poate rezuma la recomandarea de a utiliza metodele adecvate, raportate la context, menite să promoveze interacțiunea dintre mințile lor, ducând la o învățare mai activă și rezultate evidente, în scopul eficientizării învățării și dezvoltării gândirii critice a elevilor.

Bibliografie

1. Cerghit, I., (2006), *Metode de învățământ (ediția a IV-a)*, Editura Polirom, Iași
2. Dumitru, I. Al., (2000), *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara
3. Cucos, C., (2000), *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași
4. Vîgotski, L. S., (1972), *Opere psihologice alese*, Editura Didactică și Pedagogică, București* *traducere românească*

PRINCIPALII FACTORI PERTURBATORI AI RANDAMENTULUI COMPETIȚIONAL ÎN PROBELE ATLETICE

Prof. Tihulcă Constantin

În limbajul vechilor greci, lupta sau întrecerea prin luptă se numea agon; peste milenii, agonistica s-a impus drept caracteristică esențială a sportului. Fără componenta emulativă (strădania de a depăși pe cineva și pe tine însuși), sportul și-ar pierde forța de propulsie, ar lenevi și s-ar stinge, lipsind ființa umană de un mecanism de perfecționare, care-i asigură, alături de alte atuuri, supremația totală pe planetă.

Competiția reprezintă ținta finală și piatra de încercare pentru fiecare sportiv, deoarece îl pune într-o situație specială de întrecere, de luptă pentru victorie sau pentru obținerea performanțelor propuse în ramura sau probele în care este specializat. .

Marea variabilitate a individualităților sportive și a situațiilor competiționale conturează fragil un « model comportamental standardizat » de participare a atleților în competiții. Totuși, în mod particular, putem vorbi de strategii de informare și cunoaștere a factorilor destabilizatori ai randamentului competițional și, desigur, de unele modalități de limitare a efectelor acestora prin rezolvări creative și eficiente ale situațiilor problematice. Prezint în continuare o identificare, a principalilor factori perturbatori ai randamentului competițional în probele atletice și unele modalități de limitare ale efectelor acestora.

Desigur că nu avem pretenția unei abordări exhaustive a problematicii complexe a randamentului competițional, ci doar să aducem 10 argumente, sub forma unui decalog, în sprijinul înțelegerii sintagmei potrivit căreia socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg.

1. Stări de boli acute, contractate înainte sau în perioada competiției sportive. Trebuie să pornim de la premisa axiomatică prin care starea de sănătate constituie pilonul de bază al randamentului uman, în care se încadrează, bineînțeles, și cel sportiv. Alterarea acestei stări duce la dezechilibre cu consecințe nefavorabile pentru capacitatea de efort și performanță. În continuare, nominalizăm principalele afecțiuni acute, posibil de a fi contractate înainte (înțelegându-se prin aceasta, trei, maximum zece zile), pe timpul deplasării la competiție sau pe durata acesteia:

- accidentări sub forma unor entorse, contuzii, întinderi etc.;
- stări gripale, rinofaringite, angine acute etc.;
- enterocolite, toxiiinfecții alimentare, gastrite, ulcere etc.;
- abcese dentare;
- migrene de diverse etiologii;
- insolații, deshidratări, dezechilibre electrolitice și chiar lipotimii determinate de căldura excesivă pe parcursul competiției.

Modalitățile de combatere a riscului dobândirii acestor afecțiuni sunt multiple și specifice fiecăreia. În general, ele converg spre terapii preventive și medicamentații de urgență, ce vor fi administrate de medicul echipei sau de cel al competiției sportive. Pentru a preveni întinderile musculare care ni se par cele mai grave deoarece îi scot pe atleți pe o perioadă mai

lungă de timp din activitatea competițională, recomandăm încălziri adecvate probei, combinate cu unguente vasodilatatoare și exerciții specifice de stretching.

2. Stări de oboseală. Oboseala este un factor limitativ al capacității de performanță, ce se datorează nerefacerii și neacomodării organismului la efortul de pregătire și la cel competițional. Ea poate fi determinată de:

- cicluri de pregătire în săptămânile precompetiționale prea încărcate, cu pondere pe volumul de pregătire și nu pe intensitatea acestuia;
- stări de supraantrenament;
- transport la competiții cu mijloace ce lungesc durata deplasării și în condiții improprie (ex., stat ore în șir în șezând fără posibilități de mișcare și relaxare);
- condiții de cazare neadecvate unei odihne normale;
- insomnii;
- distanțe mari până la locul competiției, al mesei și cazării;
- încercări prea multe la săritura în înălțime și cu prăjina;
- dozarea greșită a efortului în serii, semifinale și finale;
- stări premenstruale sau menstruale dureroase sau cu hemoragii prelungite.

3. Stări exagerate de frică, anxietate și stres. Considerăm că acești factori de natură psihică, în forme exagerate de manifestare, induc, de cele mai multe ori, un impact nefavorabil asupra potențialului competițional al atleților. Având în vedere importanța lor, de multe ori decisivă, în influențarea capacității de performanță a atleților, vom insista, în continuare, ceva mai mult asupra formelor lor de manifestare și modalităților de reducere a efectelor nefavorabile ce le induc.

3.1 *Frica*. Formele de manifestare ale fricii sunt multiple, dar printre ele cele mai frecvente la atleți sunt angoasa de eșec, frica de cronometru sau de antrenor, teama de întinderi sau alte accidentări, teama de a pierde șefia, frica de sponsor sau relațiile mass-media. Dacă frica este foarte mare, aceasta declanșează o puternică inhibiție corticală, care se însoțește, de regulă, cu pierderea totală a autocontrolului.

3.2. *Anxietatea*. Acest factor perturbator al potențialului psihic de concurs este definit de cei mai mulți autori ca teama fără obiect, spre deosebire de starea de frică care este orientată spre ceva precis definit. Scăderea anxietății este determinată și de vârsta concurenților și de experiența de participare în competiții.

3.3. *Stresul*. Literatura de specialitate bogată (M. Epuran, 2001, E., Hahn 1996 s.a.) și experiența noastră în pregătirea sportivilor sprinteri și decatloniști, identifică, sintetic, următoarea listă a factorilor stresanți ai antrenamentului și competițiilor sportive:

- organizare inadecvată a competițiilor sportive, întâzieri de program, comportament agresiv al arbitrilor și altercații cu aceștia ;
- cantonamente prelungite efectuate în același loc, care amplifică monotonia;
- condiții psiho-sociale manifestate prin relații proaste antrenor-sportiv, sportiv-conducere, antrenor-familie, prietenă, soție etc.;

- lipsa unei motivații rezonabile, în special de ordin material pentru obținerea unor rezultate de mare valoare care să rentabilizeze efortul extrem de intens, specific probelor atletice ;
- luxarea din anumite competiții, pentru care s-a îndeplinit baremul de participare;
- echipament învechit, depășit, jenant, în comparație cu al celorlalți competitori;
- factori sociali: învățătura, profesia, familia etc.;
- lipsa unor pauze de refacere, după sezoane competiționale încărcate cu multe concursuri grele și stresante.

4. Alimentație nerațională și neadecvată cerințelor efortului competițional. Pe durata competițiilor sportive, stomacul și tranzitul intestinal al sportivului nu trebuie să fie încărcat cu substanțe nutritive greu digerabile (mâncăruri prăjite bogate în grăsimi) și în exces, ce părăsesc stomacul greu, după 5-6 ore de digestie. În consecință, alimentația atletului trebuie să fie mai mult calitativă, bogată în calorii și cât mai mică cantitativ, fiind adaptată cerințelor specifice efortului din fiecare probă. De asemenea, recomandăm ca meniul să fie cât mai apropiat de cel cu care este obișnuit atletul, evitându-se experiențe și inovații cu mâncăruri mai puțin obișnuite și prea condimentate la gust și preț. Cea mai mare atenție, mai ales în sezonul foarte cald, trebuie acordată controlului alimentelor pentru a nu fi alterate, fapt ce ar duce la toxinfecții alimentare, cu consecințe nefaste asupra performanței sportive și chiar asupra sănătății concurenților. Mai menționăm faptul că alimentele alese în meniul competițional mai trebuie să conțină, obligatoriu, pe lângă substanțele nutritive de bază, hidrați de carbon, proteine, grăsimi și substanțe nutritive, accesorii, vitamine, săruri minerale și apă. Având în vedere importanța și subtilitatea alimentației pe timpul competiției, acredităm și noi ideea că aceasta să fie îndrumată sau chiar controlată de medicul de club sau lot.

5. Medicație de efort și refacere greșit administrată. În această problemă de mare importanță pentru valoarea performanțelor atletice, recomandăm categoric ca dirijarea medicației sportive de efort și refacere să fie făcută, în exclusivitate, de medic, în strictă colaborare cu antrenorul care programează parametrii efortului și cu sportivul, cel care-i simte pe propria lui piele. Orice amestec al antrenorului în administrarea de medicamente sau chiar vitamine și substanțe minerale o considerăm o abatere gravă de la deontologia profesională și chiar un atentat la sănătatea atletului. În aceeași măsură, pretenții la medalii numai prin solicitări mari și foarte mari, fără o medicație de efort și refacere corespunzătoare, poate fi la fel de gravă.

6. Strategii neinspirate de abordare a competiției, a probei sau probelor atletice la care se participă. Uneori, goana după mai multe titluri și recompense în aceeași competiție seamănă cu celebra zicală privind fuga după doi iepuri mai ales dacă atletul nu este destul de bine pregătit pentru aceste eforturi cumulate. Dozarea efortului în funcție de posibilități exprimată într-un tempo de alergare optim, adesea agresiv, în cursele de fond și mare fond, constituie premisa valorificării la maxim a capacității de performanță. La săritura în înălțime și cu prăjina este foarte important ca sportivii competitori să realizeze un număr cât mai mic de încercări până se apropie de valoarea performanțelor lor, evitându-se astfel instalarea stării de oboseală la sărituri apropiate de posibilitățile lor maxime sau la cele de record.

7. Supramotivația competițională. Competiția sportivă reclamă, conform M. Epuran, « un nivel optim de motivare, cunoscând faptul că atât hipomotivația, cât și hipermotivația nu sunt favorabile performanței ». În acest context, mulți antrenori și sportivi recunosc că supramotivația unor competiții sportive, măsurate adesea în lingouri de aur le-au „dat peste cap întreaga strategie de participare în probă. Astfel, au simțit pe propria lor piele că de la sublim la ridicol nu-s decât ... câteva sutimi sau zecimi de secundă în plus sau doar câțiva centimetri în minus. Dar care este acel nivel optim este încă o întrebare la care răspunsul este

greu de formulat, avându-se în vedere factorii numeroși care acționează asupra personalității complexe a sportivului.

8. Condiții meteorologice neprielnice obținerii performanțelor cifrice propuse. Competițiile sportive ce se desfășoară în condiții meteorologice nefavorabile trebuie pregătite de către atleți prin antrenamente speciale, ce se vor desfășura în condiții similare. Astfel, un săritor în lungime, triplu sau prăjină trebuie să fie învățat și să știe ce are de făcut dacă vântul bate cu anumită viteză din față sau din spate, cu sau fără intervenția de dirijare a antrenorului. De asemenea, un aruncător de suliță sau disc trebuie să știe și să simtă direcția vântului pentru a lansa obiectul cu un unghi optim în funcție de aceste situații. O temperatură mai scăzută în timpul competiției reclamă o încălzire prelungită și echipament de menținere a acesteia până în momentul începerii probei și chiar pe parcursul acesteia. Prăjinile vor fi schimbate în funcție de starea vremii, direcția vântului și forma de moment a prăjinistului. Aceste reglaje sunt numeroase, unele chiar imprevizibile, necesitând, adesea, creativitate și chiar curaj în rezolvarea lor.

9. Materiale și echipamente deficitare sau neperformante. Aceste condiții se regăsesc în special la nivelul grupelor de copii și juniori și sunt datorate unor bugete foarte mici, motiv pentru care procurarea de materiale și echipamente sportive revin, de cele mai multe ori, în obligația părinților. Ne mai referim la proba cu prăjina, care este de mulți ani deficitară la noi în țară, datorită prețului de cost ridicat al acestora și al instalațiilor de sărit.

10. Viața nesportivă în perioada precompetițională sau pe parcursul acesteia. Aceste extravagante nu-i caracterizează în mod special pe atleți, care sunt, în general, mai cuminiți decât reprezentanții altor sporturi Acest tip de comportament, indiferent de cine îl practică îl atribuim intrușilor din sport, care trebuie drastic marginalizați pentru a nu știrbi imaginea adevăraților sportivi. Aceștia se situează în afara acestor vicii, conștienți fiind că le-ar afecta grav imaginea și randamentul competițional.

Bibliografie

1. Alexei, M., *Abordarea interdisciplinară a dezvoltării capacității de performanță la atleții specializați în probele de sprint și garduri*. Teză de doctorat, București, ANEFS, 2001
2. Bălăceanu, C., Nicolau, Ed., *Personalitatea umană - o interpretare cibernetică*. Iași, Editura Junimea, 1972
3. Dragnea, A., *Antrenamentul sportiv*. București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996
4. Dragan, I., *Medicina sportivă*. București, Editura Stadion, 1992
5. Epuran, M., *Psihologia sportului de performanță*. București, Editura FEST, 2001
6. Manno, R., *Bazele teoretice ale antrenamentului sportiv*. In: SDP București, CPPS, nr. 371-374, 1996
7. *Teoria Competiției. Culegere de articole*. In: SDP, 362, 363, 364, 1995
8. *Antrenament și competiție. Culegere de articole*. In: SDP, București, CCPS, nr. 350, 351, 352, 1995
9. Weineck, I., *Biologia sportului*. In: SDP, București, CPPS, nr. 367-368-369, 1995